Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

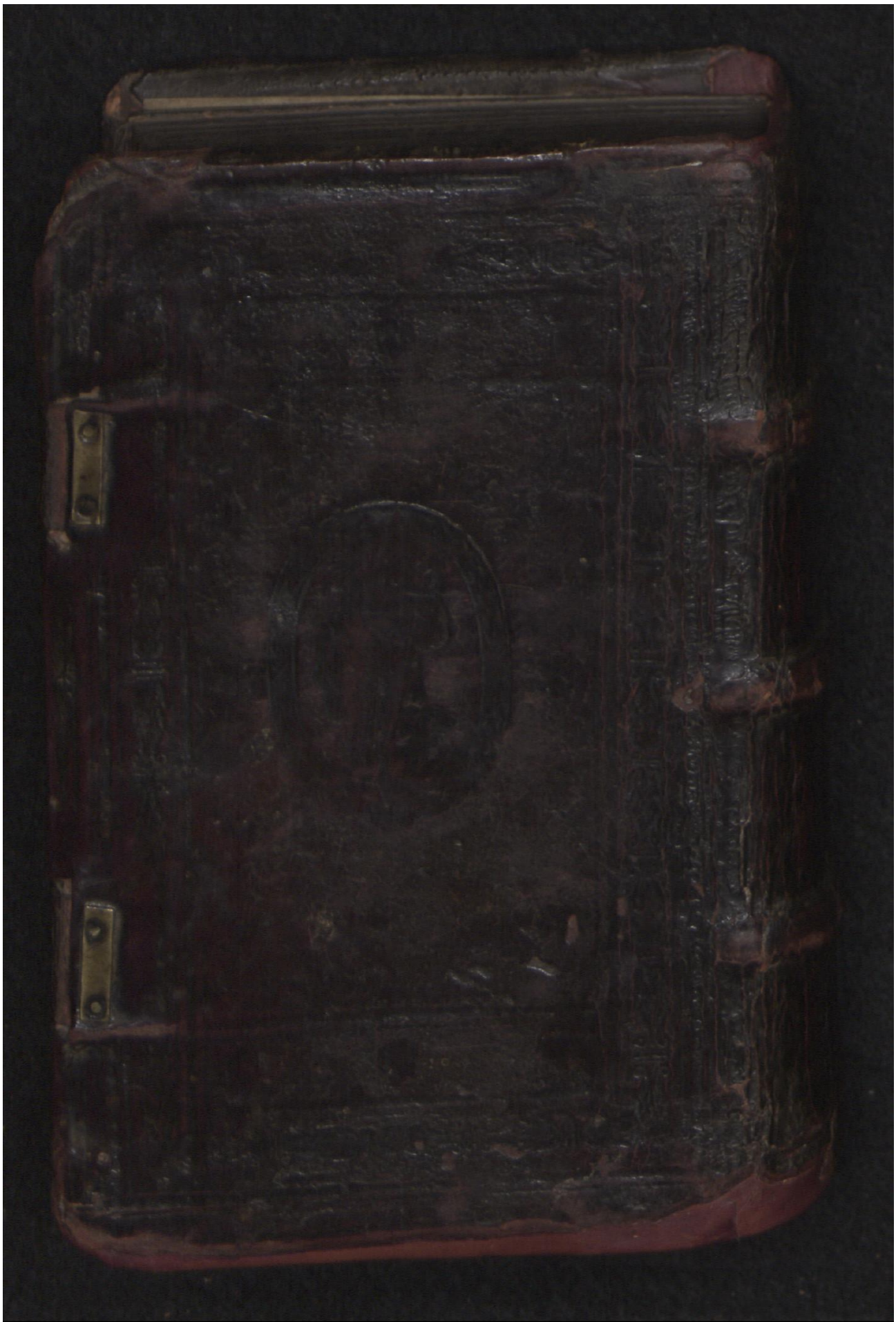

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

46-202

Konning Da-uids Raad / eff-ter hulcke huer bør at holde sig / som vil leffue vden Guds fortornelse / oc sig selff til Salighed /

Som vaare vdi Erlige Velbyrdige oc salige Her Byr-ge Trollis Ridders begraffuel-se i Predicken faaregiffne

Aff

Niels Hemmingsøn D:

Anno 1571.

LN 910
ex 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Erlig / Vel=
byrdig / Kyſk / oc Gud=
fryctig Frue / Fru Allegaard
Trolle / Erlige / Velbyrdige oc
ſalige Chriſtoffer Huitfelds til Be=
ritzgaard / efterleffuerſke / yn=
ſker ieg Niels Heſſingſſon
Naade oc Barmhiertighed /
aff Gud Fader ved Jeſum
Chriſtum / Amen.

DEt er it gam=
melt Ordſprock /
min fromme Fru
Allegaard / oc ſant:
Intet er viſſere end Døden / oc intet

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

wuiſſere end Dodſens time. Dette Ordſprock er først/ vden tuil/ faaregiffuet aff fromme Gudfryctige Menniſke/ huor met de baade vilde paaminde ſig ſelff / oc lære andre/ huorlunde wi/ den ſtund wi ere vdi denne Verden / ſkulle ſticke vore tancker/ oc efter dem vort leffnet. Thi at diſſe tuende tancker/ den første om Dodſens viſſhed/ den anden om Dodens timis wuiſſhed/ faaregiffue vel meget at betencke/ huor aff mand vel kand paamindis / huorlunde wi her kunde leffue / at wi huercken fryete Dodſens viſſhed / icke heller Dodſens timis wuiſſhed. Saa vil ieg kortelige faaregiffue / huad tancker wi ſkulle haffue/ baade aff Dodſens viſſhed/ oc Dodſens timis wuiſſhed.

Dodſens

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

DØdsens visshed skal indgiffue oss besynderlige disse fem tancker.

Først skal Dødsens visshed giffue oss at betencke / hueden Døden er kommen / Thi Døden er en straff aff Gud / som gaar offuer all Menniskens Slect / vdi huor store / rige / veldige oc stercke Menniskен ere / Thi her sparis ingen. Hueden er da Døden kommen? Aff Adam oc Eua / vore Forfædre / som icke vilde lyde Guds Bud / som hand gaff dennem vdi Paradis. Huilcken dag i æde aff det Træ da skulle i dø.

Der næst skulle wi paamindis aff Dødsens visshed / at Adams Nature / som kom vnder Døden

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

for Syndens skyld/ kommer oss saa ved / at wi haffue den samme Natture/ huor faare wi oc ere vnder-giffne den samme peen oc straff / som Adam vaar vnder. Gud siger vel hos Propheten: Børnene de skulle icke bære deris Forældris straff. Det er vel sant / saa meget som deris Person vedkommer (huor om GVD taler) men saa meget som Naturen vedkommer/ henge de naturlige feil oc breck som ere vdi Forældrene/ gierne ved Børnene. Spitalske Forældre affle spitalske Børn / huilcke baade aff Forældrenis Spitalskhed oc deris egen som de fødis met/ ere besmittede. Saa ere oc wi som fødis aff Adams syndige oc besmittede Natture/ syndige oc besmittede / baade

aff

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

aff Adams oc vor egen Synd / huor faare Døden visselige offuerhenger oss.

Fremdelis giffuer oss Dødsens visshed at betencke/Skilsmisse paa Legemens oc Siælens Død. Legemens Død er / naar Siælen skillis fra Legemet / oc Legemet bliffuer til Jord igien / oc vdi Jorden adis aff Orme/ til it tegn oc amindelse / at Menniſken vaar Dieffuelen lydig / som siuntis hannem vdi orme lige / ia talede igiennem Ormens mund. Siælens død er megit grueligere / Thi Siælen forandris icke vdi sin substantz eller verelse/men altid leffuer oc aldrig kand dø/saa at hun bliffuer til intet/Men Siælens død er naar det rette Liff som er Gud/forlader hende oc lader

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

hende fare vdi mørcke/ pinis oc pla-
gis her vdi Verden met en ond
Samuittighed / oc siden vdi euig-
hed met euig pine / vden mand
behielpis der fra ved Christum.

For det fierde indgiffuer oss
Dødsens visshed / Aarsage til at
betencke raad/huorlunde mand kand
offueruinde Døden / saa at hand
icke faar mact offuer Siælen. Der
er ingen Seieruinding offuer Dø-
den / vden ved Døden. CHRistus
døde / at du skalt leffue / om du
vilt følge det raad som CHristus
Seieruindere offuer Døden giff-
uer dig. Huad er det raad? Huo
som troer paa Sønnen/ siger Chri-
stus / hand skal icke smage Dø-
den euindelige. Endog dette Lege-
me skal en gang dø / dog skal icke

deris

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

deris Siæl dø / som tro paa Sønnen. Thi liige som den første Adam førde oss Døden paa / saa fører CHristus oss Liffuet / dog met dette vilkor / om wi ville tro paa hannem / oc bliffue stadige vdi Troen / til dette Liffs ende.

For det Femte / skal Dødsens visshed giffue oss at betencke / det cuige Liff som Guds Børn bekomme / paa den yderste Domme dag for Christi skyld. Huo som troer paa mig / siger CHristus / hand haffuer det cuige Liff / her vdi Haabet / oc der vdi eiedom / som hannem aldrig kand foruendis fra.

Disse fem Tancker som nu opregnede ere / vilde de som først gaff dette Ordsprock faare / at wi skulde befatte / naar wi høre at intet

A v er visse-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

er vissere end Døden / saa at wi oc skicke vort leffnet efter samme tancker.

DEn anden part aff dette Ordsprock er / at intet er wuissere end Dødsens time. Met disse ord vilde de ocsaa giffue oss noget at betencke.

Først skal Dødsens timis wuisshed nedersla i oss det hoffmod / at wi acte oss selff meget oc andre lidet / Thi all vor pral oc stolthed kand Gud nederlegge / naar wi mindst der paa tencke. Naar wi drage vor Aande / da vide wi icke / om wi kunde drage hannem tiere / fordi hand er i Guds haand. Derfor raader Petrus oss / at wi skulle ydmyge oss vnder Guds veldige haand.

Der næst skal Dødsens timis wuisshed paaminde oss om Guds

Fryct /

Fryct / om Retfærdighed / mod Menniſken / om Taalmodighed oc paakaldelſe.

For det tredie ſkal Dødſens tids wuiſſhed paaminde oſſ / at wi giffue oſſ vnder Guds viiſe forſiun / ſom veed vor tid / oc kalder oſſ her fra / naar hannem ſiunis gaat at vere.

Kortelige / Dødſens timis wuiſſhed ſkal paaminde oſſ / at wi ſnarlige ſtaa op aff Synden / oc icke forhale tid effter tid / at giøre penitentze / ſom mange giøre / ſig ſelff til liden baade. Saa at wi altid ſtride en god ſtrid / effter S: Pouels raad / oc beholde Troen oc en god Samuittighed.

Den ſom ſaa bruger dette Ordſprock : Intet er viſſere end Døden / oc intet er wuiſſere end

Dødſens

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Dødsens time/hand bruger det ret/ Gud til ære oc sig selff til glæde. Fordi wi vide / at Dødsens ende er det euige Liffs begyndelse / vdi alle dennem som tro oc beuise Gud Lydactighed aff Troen.

Dette Ordsprock / min fromme Fru Ollegaard/ haffuer ieg faaregiffuet oc forklaret / paa det at i der met skulle husuale eder / vdi eders fromme Hosbondis / Erlige Velbyrdige oc salige Christoffer Huitfelds/oc eders kiere Børns Erlige oc Velbyrdige Otte Huitfelds/ Erlige / Velbyrdige Frue Kistine Huitfelds/som vaar Erlige velbyrdige oc Gudfryctige Laue Becks Husfrue/ oc Erlige oc Velbyrdige Jomfru Inger Huitfelds / Disligeste eders kiere Brødris Erlige/

Velbyrdi-

Velbyrdige oc ſalige Her Herloff Trollis / Erlige velbyrdige Niels Trollis oc nu beſynderlige vdi denne eders kiære Broders/ Her Byrge Trollis affgang / hvilcke ſom haffue ſaa leffuet vdi denne Verden / at wi forhaabe dennem met Guds Søn at haffue glæde i Himmerigs Rige / Huor wi dennem ſkulle ſee/ priſendis Gud met dennem vdi all euighed. Thi paa Fructen haffue wi at døme om dennem/ De fryctede Gud / de ærede deris Konge / de vaare deris Fæderne Rige hulde oc tro / beuiſte ſig Chriſtelige oc vel mod huer mand / ſom er den Chriſtelige Troes rette art oc fruct/ huor aff Guds Børn kunde velkiendis oc atſkillis fra Dieffuelens Børn.

Saa

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Saa haffuer ieg ocsaa / min fromme Fru Ollegaard/ ladet vdgaa paa Prenten / den Predicken som ieg haffde vdi Herluffsholm vdi eders fromme salige Broders / Her Byrge Trollis begraffuelse/ paa det at i oc andre hans Sleet oc venner/ kunde haffue husualelse/ naar i læse hans leffnet / som her kortelige beskriffuis / oc andre ocsaa kunde haffue gode Exempel at efterfølge. Der hoss haffuer ieg oc forklaret fem Konning Dauids raad/ som hand giffuer Guds børn som ville leffue her vdi Verden Christelige / oc siden her fra fare met glæde oc en god Samuittighed.

Her met min fromme Fru Ollegaard/ vil ieg haffue eder den almectigste

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

mectigſte Gud befalet / baade til Liff oc Siæl / met eders kiere børn / Erlige / Velbyrdige oc Gudfryctige Areld Huitfeld / Erlige / velbyrdige oc Gudfryctige Jacob Huitfeld / Erlige velbyrdige oc høffuiſke Jomfru Beata Huitfeld / oc Erlige velbyrdige oc høffuiſke Jomfru Lizabet Huitfeld. Gud vere hos eder alle / oc regere eder met ſin hellig Aand / at i ſaa maa leffue vdi denne Verden / at i for Chriſti ſkyld bliffue Arffuinge til Himmerigs rige / Amen. Screffuit vdi Kiøbenhaffn / den 13. dag Decembris, Aar

1571.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

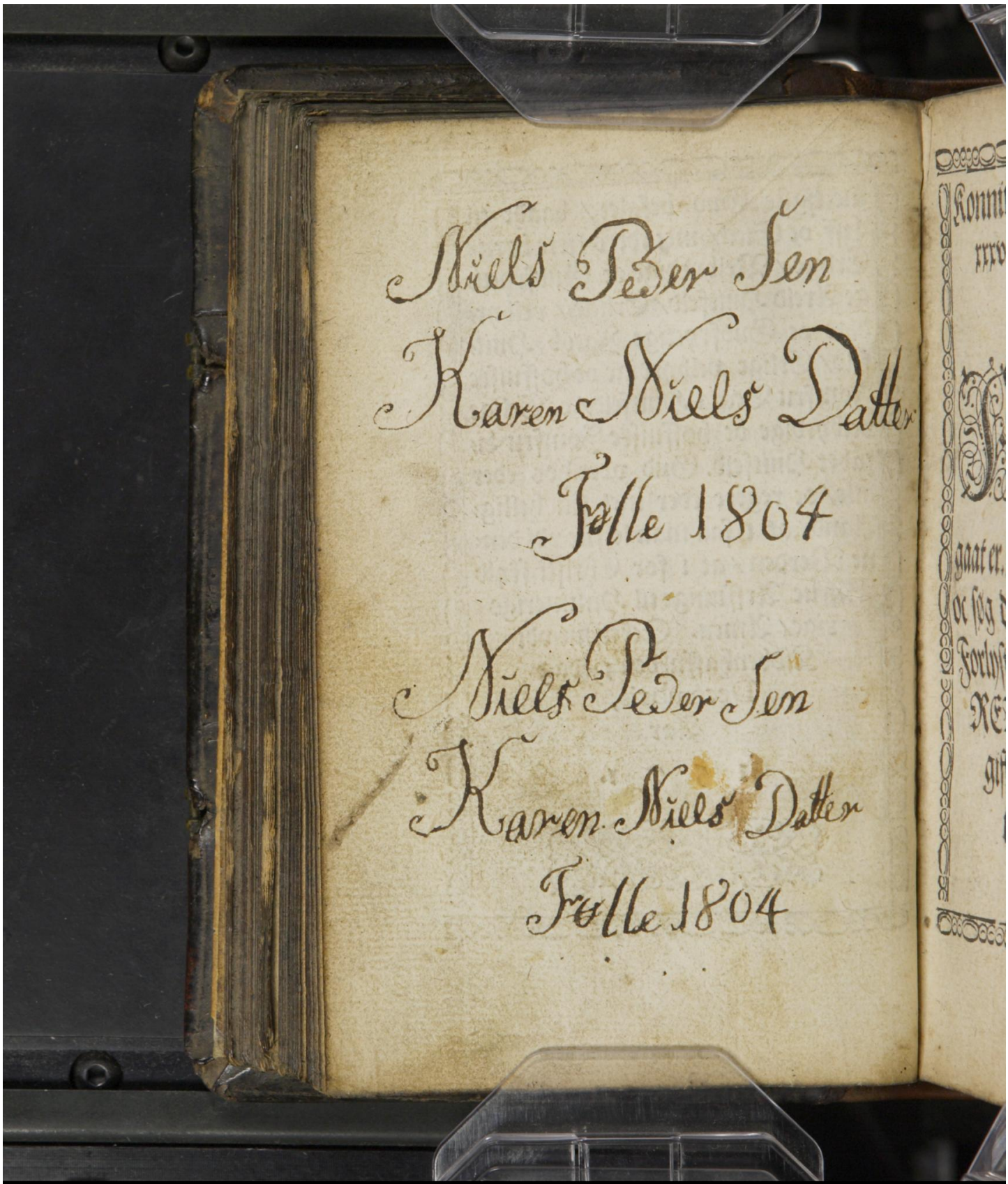

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Konning Dauid vdi den xxxvij Pſalme / ſcriff- uer ſaa.

❦

Forlad dig paa HERREN / oc giør det ſom gaat er. Bo paa Jorden oc søg din føde met tro. Forlyſte dig vdi HERREN / oc hand ſkal giffue dig dit Hiertis begering.

B Mine

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

MIne frõme Christine/ som haffue giort eder wmage oc reiset hid/ til at ære salige Her Byrge Trollis Begraffuelse/ met eders næruerelse/ i haffue beuist baade eders Christelige Tro/ oc brøderlige kierlighed.

Eders Christelige Tro haffue i beuist om vore legems opstandelse / som er/ at alle de som soffue hen vdi Troen til Jesum Christum / skulle paa Domme dag opstaa til glæde oc Herlighed / saa at Guds

Børns

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Børns legeme som her leggis neder / oc bliffue vdi Jorden forraadnede / ia bliffue til jord igien / skulle opstaa oc bliffue ligeformede met vor HERris Jesu Christi ærefulde Legeme / ved den mact som Jesus Christus kand sig alting vndergiffue / Phil : 3.

Disligest haffue i beuist eders brøderlige Kierlighed / baade mod den som er nu hensoffuet vdi HERREN / oc mod hans Slect oc byrd som igien leffuer. Hannem som her vdi dag begraffuis skal / haffue i beuist den sidste Kierligheds

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

gierning i hannem beuiſe kun-
de/ her effter foruentendis/ at
i ſkulle ſee hannem glade paa
Domme dag/ oc ſiden vdi
all Euighed. Hans ſlect oc
Byrd haffue i ocſaa beteet
eders gode Hierte/dem at trø-
ſte oc huſuale vdi denne deris
ſlectis begraffuelſe/ Gud giff-
ue eder alle oc huer/ trøſt oc
huſualelſe vdi all modgang/
Amen.

Effterdi mine fromme
Chriſtne/ at mand vdi ſaa-
danne fromme Chriſtnes be-
graffuelſe/ pleier at tale noget
om den døde/ oc der hos faa-
re giffue

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

re giffue nogen trøstelig Lær-
dom/ for dem som igen leffue/
at de der met kunde berede sig
til en salig affsked fra denne
Verden/ vil ieg oc samme Chri-
stelige vis efterfølge/ oc der
met dele denne Predicken vdi
tuende parte.

Den første skal vere om
denne salige Mands / Her
Byrge Trollis leffnet oc aff-
gang.

Den anden om de faa ord
som ieg faare gaff/ aff Kon-
ning Dauids xxxvij Psalme.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Om den første part.

DEnne salige Mand Erlige oc Velbyrdige / Her Byrge Trolle / Ridder / som haffuer fremdraget sit Leffnet met Gud oc ære i denne Verden / ved tu oc halffierdesinds tiue Aar / vaar født aff Erlige velbyrdige oc Gudfryctige Forældre / Her Jacob Trolle til Lillø / Ridder / oc Erlige oc velbyrdige Frue Kistine Skaue.

Bleff salige Her Byrge Trolle først vdi sin Barndom sæt til Skole i Roskilde / huor hand

hand lærde at ſcriffue oc læſe danſke/ effter hans Forældris raad oc begering / oc ſiden bleff hand øffuet i tyſke ſprock at læſe oc ſcriffue/ Huor aff hand ſin gantſke Liffs tid haffde ſtort gaffn/ lærdom oc trøſt ſaa at hand læſde den hellige Bibelſte Scrifft/ oc verdſlige Hiſtorier / huor vdaff hand vaar kommen til ſtor forſtand baade om ſin Saligheds ſag/ oc om verdſlig handel/ Saa at hand kunde viſelige faare-giffue baade Lærdom oc Exempel/ i Raad oc vden Raad naar behoff giordis. Thi der

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

faare læs mand baade hellige Hiſtorier oc hedenſke Bøger/ at mand der aff kand komme i forfaring om Verdens løb/ oc døme om det ſom tilſtunder vdi fremtiden/ aff det ſom vdi fordum tid ſkeet er/ fordi Verden er ſig vel altid lig/ ſaa at mand kand det ene aff det andet getze.

Der effter bleff ſalige Her Byrge Trolle forſticket aff ſine fromme Forældre / hen til Lanto holſten/ til ſalige Kong Frederick / ſom den tid vaar Hertug vdi Holſten/ oc tiente hãnemen tid lang for en ſmaa

Dreng/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Dreng/ paa det at hand kun-
de høre/see oc lære vdi saadan
tieniſte / det ſom hannem vdi
fremtiden kunde komme til go-
de vdi ſit Fæderne Rige.

Effter at ſalige Hertug
Frederick vaar bleffuen Konge
i Dannmarck/ kom Her Byr-
ge atter vdi hans tieniſte/ oc
tiente hannem for en Hofſin-
der met tuct/ tro/ oc ære / ſaa
at huer mand maatte vel lide
hannem / for høffuiſk omgen-
gelſe / ſtadighed / ædruhed /
kyſkhed oc enfoldighed vdi klæ-
der oc dract / oc meente at det
vaar bedre at gaa i ſin frõme

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Faders fodspor / end met den rasende Verden forføris til wlempe oc daglig foruandling paa alting.

Vdi den oprøriske handel vdi Dannmarck / effter salige Kong Fredericks død / vaar hand sit Fæderne Rige huld oc tro / som en dansker adels Mand / oc tiente for en Ritmester vnder salige Her Tyge Krabbe paa Rigens vegne / der de oprøriske bleffue nedersagde vdi Skaane.

Effter at salige Kong Christian vaar hyldet oc kronet til Konning vdi Dannmarck oc Norge /

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Norge / tiente oc ſalige Her Byrge Trolle hänem met tro oc ære / ſaa at hand bleff aff hannem tagen ind vdi Danmarckis Raads raad. Vdi middeler tid gaff hand ſig vdi Ecteſkab / oc fick ſig til Huſsfrue / ſalige Frue Pernille Gøe Erlige oc velbyrdige Her Nogens Gøes Daatter : Der de haffde leffuet ſammen vdi tretten Aar / døde hun vden Liffs arffuinge / Oc der effter leffuede hand kyſkelige vden Ecteſkab.

Huorlunde at ſalige Her Byrge Trolle haffuer der effter leff-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ter leffuet til ſin dødedag/ vil ieg paa det kortiſte faaregiffue vnder viſſe puncter / paa det at de ſom igen leffue kunde diſſ bedre vide huorlunde de kunde bruge hans Exempel / ſig til vnderuiſning oc Lærdom / Oc vil ieg antegne/ førſt huorlunde hand haffuer beuiſt ſig vdi den Chriſtne Kircke. Der næſt huorlunde hand haffuer ſkicket ſig vdi verdſlig omgengelſe met menige Mand. For det tredie / huor viiſelige oc Gudfryctelige hand taag ſit Kald vare/ ſom hand vaar tilſkicket. For det ſidſte/ huordan hans affſked vaar fra dēne Verden.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

I.

Huorlunde at ſalige her Byr
ge Trolle haffuer beuiſt ſig
vdi den Chriſtne Kircke/ kand
mand mercke paa Fructen/
ſom Jeſus haffuer befalet oſſ
at dømme aff. Paa deris fruct
(ſiger hand) ſkulle i kiende dem
Gud hand ſeer ind vdi roden/
oc paa marren paa Træet/
men Menniſken dømer Træet
aff fructen/ Er Fructen god/
ſaa dømer mand Træet at ve-
re gaat/ oc tuert imod/er fruc-
ten ond oc ſul/ da kand icke
Træet vere andet end ont.

Den førſte Fruct wi haff-
ue her

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ue her at acte / det er at salige
Her Byrge Trolle gierne met
største flit læsde / hørde oc be-
tenckte Guds Ord / vaar gier-
ne vdi Predicken / talede viise-
lige oc Gudfryctelige om det
hellige Euangelio / giorde sin
Bøn vdi den Christne Kircke
met andre / gierne brugte vor
HErris Jesu Christi Testa-
mentis Sacramente / oc op-
bygde mange til Gudfryctig-
hed met sit gode Exempel.

Der næst for hand viste
vel / at det hellige Predicke em-
bede kand icke blisfue ved / vden
Vngdōmen holdis til Lærdom
beuiste

beuiſte hand ſig icke allereniſte
mod Guds Ords tienere/met
mange velgiernings mang-
foldelige beuiſning / men oc
hialp fattige Studenter/ ſom
baade vden Riget oc i Riget
ſtuderede/Oc paa det at ſkole-
børn kunde diſſ bedre forſiu-
nis / haffuer hand giffuit til
Roſkilde Skole tuſinde daler/
Til Herluffsholms fri Skole
tuſinde daler/ til Væ ſkole vdi
Skaane tu hundrede daler/oc
til Neſtued ſkole hundrede da-
ler/at mand aff diſſe penninge
ſkal tage rente til fattige ſkole-
børns vnderholdning.

Haffuer

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Haffuer ſalige Her Byr-
ge Trolle icke heller forglemt
de arme vdi Kiøffſteder oc be-
ſynderlige vdi Kiøbenhaffn /
ſom de armis Forſtandere kun
de bære vidne om. Hand kom
ingen gang til Kiøbenhaffn /
at hand ey gaff noget / ſtun-
dem pẽninge / vndertiden malt
fleſk / fiſk / oc andet huad Gud
gaff hannem i ſinde / til at de-
le iblant de Huſarme.

Beuiſte hand ocſaa arme
oc ſiuge Menniſke vdi Hoſpi-
taller mange velgierninger /
icke alenſte til deris føde / men
ocſaa til deris bolige / at de

kunde

kunde bo diſſ bedre/ huor om det ny Hus vden for Kiøbenhaffn/ ſom hand lod bygge til de Arme oc ſiuge der ligge/ bær vidneſbyrd. Naar hand ſaa noget armt oc ſiugt Menniſke/ da tenckte hand paa Lazarus / ſom vnder den reffne kaabe oc vederſtyggelige legeme haffde den ypperlige gieſt/ det er Gud/ boendis i ſit hierte/huilken ſom paa ſin tid ſkal herligt giøre det Legeme/ ſom her vaar ſaa vederſtyggeligt.

Aff diſſe Fructer kunde wi oc ſkulle døme om ſalige Her Byrge Trolle/ huordan hand

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

vaar vdi den Christne Kircke. Huor aff wi met vor Trois øyen kunde see hannem at vere it Guds barn/ oc Jesu Christi lem/ oc arffuing til det euige Liff / som Jhesus haffuer hannem fortient.

II.

Huorlunde hand haffuer skicket sig vdi verdslig omgengelse met Menige mand / endog det er at betencke/ aff det som sagt er/ er det dog vert at ansee vdi besynderlighed. Salige Her Byrge viste vel at der høre fire Dyder til en ret from oc erlig omgengelse met Menige mand/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ge mand/ huor aff der er baade yndeſt hos Menniſken at bekõme / den ſtund mand leffuer/ oc it gaat ryete oc ord efter ſin død oc affgang aff denne Verden at foruente. Diſſe fire Dyder hede Iuſtitia, Retfærdighed: Grauitas, Stadighed: Comitas, Beleffuenhed: Beneficentia, Velgierningers beuiſning. Met diſſe fire Dyder vaar ſalige Her Byrge Trolle beprydet.

Vdi Handel vaar hand retfærdig/ſaa at hand icke met vaald/ liſt eller ſuig drog nogen til ſig/ men meget heller

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

leed hand wret/ end hand vil-
de giøre wret. Thi hand viste
vel/ at den er verre faren som
giør wret / end den som lider
wret/ Fordi den som lider w-
ret / hand haffuer trøst aff
Gud/ men den som giør wret
haffuer straff aff Gud at for-
uente. Hand betenckte vel oc
viiselige at Retfærdighed er en
deylig ting/ Gud oc Menni-
sken behagelig / men wretfær-
dighed er en vederstyggelig
ting faar Gud oc Menniss-
ken/ oc er Dieffuelen Guds
Fiende saare behagelig.

Vaar hand ocsaa Grauis,

stadig

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

stadig/aluerlig oc oprictig som en Mand/ hannem fulde ingen løse lader / men vdi gang skick/ klæder/ ord/ facter oc all omgengelse vaar fast oc erlig/ saa at de som hannem saae oc omgicks met hannem / ærede hannem/oc hulde hannem for den hand vaar/ det er from oc erlig i alle maade.

Disligeste effterdi at ingen ting vender Menniskens hierte snarere til kierlighed oc elskelighed mod nogen end Beleffuenhed / vaar hand kierlig / mild oc lystig vdi daglig omgengelse. Hand offuerfusede

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ingen met haſtige ord/ oc ingen forfærdede hand met ſtor oc haard truſel/ men den fattige ſaa vel ſom den rige talede hand venlige til / icke anſeendis ſit høie Kald oc Adeldom/ men actede ſig it Menniſke / ſom Menniſkelige ſkulde omgaa met andre.

Om hans velgierningers beuiſning mod mange / ſom hannem nu effterfølger / bær beſynderlige vitneſbyrd fattige Borgere oc Bønder. Hand laante tit penninge bort oc fick intet igen/ oc huor ſom hand kunde met Low oc Ræt forderffue

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

derffue ſine gieldere / ſparde hand dem oc haffde metynck offuer dem / ſom mig end vitterligt er mange ſteder. Sine Bønder vaar hãd megit from imod / Hand hialp dem met Sædekorn / De ſom icke kunde betale deris Landgilde for armod lod hand dog indſcriffue / men om de forbedrede ſig / tog hand betalning effter haanden / ſom de kunde bekomme oc bliffue ved / men dog affſlætte hand dennem aff Bogen / ſom armod fick offuerhaand offuer oc end der til hialp hand mange / at de kõme til biering igen.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Saadan en omgengelse met menige Mand i Retfærdighed / Stadighed / Beleffuenhed oc velgierningers beuisning/ maa vel kaldis Troens fruct/ oc vitnesbyrd om en god Samuittighed / som aldrig kand vere borte fra en liffactig Tro/ oc en ret Guds fryct. Ja ligeruis som denne salige Mands Tro lod sig see vdi den Christne Kircke/ met sine tilbørlige fructer/ saa haffuer hun oc ladet sig see hos menige mand/ vdi de Dyder som der haffue sin brug/ til Guds ære oc Menigheds gaffn oc bistand. Huor

III.

Huor viiſelige oc Gudfryctelige ſalige her Byrge Trolle ſom oc en aff Danmarckis Rigis Raad/tog ſit Kald vare/ det bekiende vel alle de ſom baade vaare i raad met hannem/ oc de hues ſager ſom bleffue dømde aff hannem. Her vdi ſkickede hand ſig vdi alle maade effter den Regel/ ſom ſtaar i den anden Moſi Bogs attende Cap. Skicke Dõmere aff dem/ viiſe Mend oc Gudfryctige/ i huilcke der ere Sand-

Cv hed/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

hed/ oc de som hade Ge-
righed. Dēne Regel begrun-
dis paa det som staar i Krø-
nickens anden Bog/som er/at
Dommen hører icke Menni-
sken til / men Menniſken til-
ſtickis aff Gud / til at dømme
Guds dom.

Der faare bør en Dom-
mere/ som icke vil falde vnder
Guds haand/ at haffue disse
fire vilkor/ som ieg opregnede
aff Mose/ som er/ at hand er
vijs/ Gudfryctig/ Sandru /
oc vden all Gerighed. Naar
disse fire Dyder regere en Dō-
mere/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

mere / da forgriber hand sig icke / huercken imod Gud eller sin Næste.

Viisdom regerer Dommeren / at hand kand giøre skilsmisse imellem Ræt oc wræt / Huilcken viisdom er at bekomme aff Guds Ord / aff forstand i Low oc Ræt / aff lang forfaring oc brug / oc aff en ydmyg Bøn til Gud.

Guds Fryct holder en Dommere tilbage / at hand icke følger sine Affecter vdi Ræt oc Dom / at hand icke anseer nogen Persone / men sagens leilighed / at hand icke

acter

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

acter ſig at maa dømme huor-
ledis hand vil. Denne Guds
fryct ſetter en from Dommere
imod all fryct oc fare / ſom en
kand komme vdi hos Verden/
for retfærdig Doms ſkyld.

Sandhed vdi en Domme
re acter Louen i ſin rette vilie
oc endelige mening / oc derfor
tit oc offte bøier Louen til ſa-
gen/ oc icke dømer effter Lou-
ens bogſtaffue / men ſtundem
effter Louens endelige vilie dø-
mer paa Sagen. Louen for-
maler vel/ at den ſom en an-
den ihielſlar/ ſkal oc ihielſlaes.
Men her komme nu trende
faare

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

faare/ som haffue huer slaget en Mand ihiel / Den første haffuer hemelige myrd sin Næ ste/ Den anden haffuer oben= bare sin wuē ihielslaget/ Den tredie haffuer wforuarendis oc imod sin vilie dræbt en an= den. Nu lyder Louen ens om disse tre/ men Sandhed straf= fer den første met steile oc hiul Den sidste sparer Louen/ Den middelste dømis effter Louens bogstaff / oc som Louens ord lyde. Thi dømde hand den sid= ste met steile oc hiul/ da gior= de hand imod Louens vilie/ oc bøiede sagen til Louen/ oc icke

Louen

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Louen til sagen. Dēne Sandhed vdi Dom forkrenckis tit/ huor hun icke regeris aff viisdom oc Guds fryct.

Skal oc en Dommere fly Gerighed oc skenck/ thi huor gaffuer oc mude haffue rom/ der maa Low oc Ræt vndergaa / oc den Retfærdige maa lide. Ja der er ingen ting som saa forblinder en Dommere som Gerighed/ thi den som er gerig / hand haffuer Low oc Ræt sal for penninge oc gaffuer. En vijs Mand siger: Vndest oc Had foruende Low oc Ræt.

Her

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Her kand ieg met rette/ſom ieg aff mange hørt haffuer/ oc en part ocſaa forfaret/giffue denne ſalige Mand dette vidneſbyrd i ſit kald / at hand haffuer verit en vijs / Gudfryctig / Sandru oc wgerig Dommere / ſom andre maatte vel ſette ſig for øyen til it Exempel.

IIII.

For det ſiſte/ huorlunde hand affſkedis fra denne Verden Gudfryctige / oc vdi JHeſu CHriſti Naffns paakaldelſe/ haffuer den fromme oc lærde Mand Her Raſmus / ſom vaar

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

vaar hans Sognepreſt mig
fortalt. Hand inderlige paa-
kaldede Gud/ bekiende Jeſum
Chriſtum at vere ſin eniſte
Saliggiørere / ſtadelige for-
lod ſig paa hans løffte ſom ly-
der: Huo ſom troer paa mig/
ſkal icke forfaris / men haffue
det euige Liff. Oc iblant an-
den tale/ begerede hand at be-
graffuis/ hos ſin ſalige Bro-
der/ Her Herloff Trolle / ſom
hand haffde meget kier / den
ſtund de leffuede ſammen. Oc
ſom hand nu alting haffde vii-
ſelige oc Chriſtelige beſtillet /
ſoff hand hen vdi HERREN/

Huilcken

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Huilcken wi skulle met Guds hielp see glade / paa den yderste Domme dag. Dette maa vere sagt om den første part.

Om den anden part.

NV ville wi see den Text som ieg faaregaff/ aff Dauids 37. Psalme/ vdi huilcken Dauid som en Guds Prophete/giffuer Guds børn oc sine vndersaatte raad/huor lunde de kunde deris liffs tid vdi denne Verden igiennem gaa / vden Guds fortørnelse/ oc sig selff til Salighed / Oc der hos setter hand trøst oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

husualelse / at all denne Ver-
dens modgang skal faa en god
ende / saa at Guds børn paa
det sidste skulle bekomme all de-
ris hiertis begering / som kand
komme Gud til ære / oc dem
til Salighed.

Men paa det at wi kunde
diss bedre forstaa oc vende oss
til gode / disse Konning Da-
uids raad skulle wi acte / huad
Aarsage hannem gaffs til at
giffue disse raad / oc for huad
endelig sag hand det giorde.

Aarsagen som Dauid haff-
de til at giffue disse raad / vaar
denne. Dauid som vaar en
Konning

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Konning vdi Jødeland/ til at beskytte oc beſkerme ſit Rige oc Guds folck/ ſom Gud haffde vdualt for alle andre Mēniſke paa Jorden/ huilcke hand oc haffde giffuet ſit Ord/oc ordi-neret verdſlig politie oc Kircke regiment/ met offer/Ceremo-nier oc atſkillige ſtatuter. Der hand ſaa hen til de omliggen-de Land (ſom hād klarlige giff-uer tilkiende i den 73. Pſalme) oc actede huorlunde hans Na-boer paa alle ſider/Konger oc andre/vaare mange/ veldige/ mectige / rige/ oc viiſe / boen-dis i høye oc deilige pallatzer.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Ja kortelige at ſige/ de haffde alt det deris hierte begerede/ oc tit oc offte haffde offuerhaand/ offuer Guds Folck. Men der hand ſaa hen til Guds folck ſom vaar vdi Jødeland/ ſaa hand at de vaare faa at regne imod den ſtore Verden/ de vaare arme/ fattige foractede Menniſke/ oc ſiuntis aldelis at vere forladne aff Gud. Der Dauid ſaa diſſe wlige vilkor paa de wgudelige Hedninger/ oc paa Guds vdualde folck/ da begynte hans føder (ſom hand bekiender vdi den 73. Pſalme) at ſkrente/ ſaa at

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

at hand vaar nær kommen
paa fald. Men vdi denne fri-
stelse fick hand bistand / aff
Guds hefn / som offuerhen-
ger de vgudelige / oc aff Guds
forlettelse / som hand hafuer
giort sit Folck. Hand saa til de
vgudeligis endeligt / som er
sørgeligt oc iammerligt / hand
saa til de frommis tilkõmende
glæde oc Salighed. Disse lig-
nede hand imod huer andre /
oc befant bedre at vere / at lide
timelig Modgang / met euig
glædis forhaabning / end at
vere timelige glad / rig oc lystig
huilcken glæde / rigdom oc lyst

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

skal paa det sidste fortagis met euig sorge / armod oc wselhed.

Den endelige sag huor faare Dauid gaff disse raad / vaar at hand der met vilde opholde Guds folck / at de icke skulde forargis / naar de see hen til de wgudelige Menniskis rigdom / glæde oc lyst / oc setter sig selff til it Exempel / bekiender sin fristelse / giffuer tilkiende huorlunde hand den offueruant / oc giffuer nu andre de samme raad / som hand vaar hiolpen met / oc fick offuerhaand i sin fristelse.

Den

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Den ſamme Aarſage haffuer ieg til at giffue diſſe Kong Dauids raad faare / oc den ſamme endelige ſag / Gud giffue at det kommer til Guds ære.

Lige ſom Dauid ſaa den wgudelige Verden ſtaa i blomſter / oc Guds folck vere nær vndertryct / ſaa ſee wi oc paa dēne dag. See wi hen til Tyrckeriet / da finde wi dem at vere mange ſtore veldige / oc haffue indtaget den fineſte part aff Verden / oc daglige dags faa frēgang i huad de tage ſig for. See wi hen til Paffuedømet /

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

det er til Antichriſtens Rige/ da høre wi dem berømmis aff viiſdom/ velde/ rigdom oc vellyſt. See wi til Ryſſer/ Tatter oc andre Hedenſke Land / da finde wi dem alle at vere mectige/ rige/ lyſtige/ oc haffue alt deris hiertis begering. Men tuert imod/ naar wi grādgibelige giffue act paa Guds folck da ſiunis de icke en ſke fuld imod det gantſke Haff/ oc vdi den ſamme lille hoff findis mange vnder Chriſti Naffn / ſom leffue ſlemmere end mange wgudelige Hedninger/ ſom icke kiende Gud / findis oc mange

Suermere

Suermere/partieſke/oprorſke
oc megen wenighed/ Ja meget
ſtore end i de Land/ ſom Eu-
angelium icke predickis. Huo
er her ſaa faſt vdi ſin Tro/ at
hand ey forargis / naar hand
ſeer denne atſkillighed/imellem
de wgudelige oc dem ſom kal-
dis Guds folck/ oc beromme
ſig aff Jeſu Chriſti Euangelio
vden mand her met Dauid
indgaar i Guds hellige ſted/
oc lader ſig der lære om beggis
deris endeligt/ det er de wgu-
deligis/ oc deris ſom ret fryctе
Gud/ oc ſette den euige ſorge
imod den timelige glæde / oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

den euige glæde imod den ti-
melige ſorge/ oc betencker her
hos/ Guds viſe raad/ ſom vil
ſine at vere her vndergiffuen
Kaarſſit/ paa det deris hierte
oc attraa ſkal mere optendis/
til at begere det euige gode/
ſom Gud haffuer loffuit oſſ
vdi Jeſu Chriſto.

Saa er oc denne den en-
delige ſag / huor faare ieg vdi
denne Predicken / vilde frem-
ſette diſſe Kong Dauids raad
at ieg der met kād beſtyrcke oſſ
imod ſaadan forargelſe/ oc at
wi kunde bliffue hart ved vor
Tro/ oc forhaabe / at der ſkal
komme

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

komme en god ende paa all denne Verdens ælendighed. Lader oss derfor komme ihu Christi ord: Salige ere i naar i lide forfølgelse. Item salig er den som bliffuer varactig indtil enden.

Effterdi at wi vide nu Aarsagen til disse Dauids raad/ oc for huad endelig sag hand dem haffuer faaregiffuet/ ville wi dem offuerueie/ det ene effter det andet. Oc indeholde de ord som ieg oplæste/ tuende stycker.

Det første/ Fem raad / effter huilcke Guds Børn bør at leffue.

Det

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Det andet/ Trøst oc husualelse vdi denne Verdens modgang.

Det Første.

Dauids raad som hand her faaregiffuer / ere fem.

1. Forlad dig paa HERREN.
2. Giør det som gaat er
3. Bo paa Jorden.
4. Søg din Føde met tro.
5. Forlyste dig i HERREN.

Forlad

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

I.

Forlad dig paa HErren.

DEtte er det første raad/ som Dauid giffuer Guds Børn / som ere vdi denne Verden bestedt met megen kummer oc gienuordighed Oc effterdi at mand kalder gierne det raad det beste / som affuender størst skade / oc tiluender det som best er / maa mand vel kalde dette Dauids raad det beste. Thi huo som følger dette raad/ oc giør der effter/fra hannem vendis den største skade/ som Menniſken kand

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

kand paa komme vdi denne Verden / fordi hand fries fra Synden / hand vndgaar Guds vrede / hand løsis fra Dieffuelens Fengsel / oc befries fra den euige Død. Huo som icke acter det for en stor velgierning at befries fra saadan iemmerlig skade / hand er plat blind oc foruden all forstand. Ja hand icke alenisste befries fra saadan skade / som efterfølger dette Dauids raad / men ocsaa bekommer der met wsigelige ocdyrebare ting / som er Retfærdighed / Guds ynd-dest oc venskab / Seieruinding offuer

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

offuer Dieffuelen/ oc det euige liff oc salighed. Saa at hand skal traadse mod all Verden/ Synd/ giēuordighed/ Døden oc Helffuede oc sige: Du Død huor er nu din brodt? du Helffuede/ huor er din seieruinding?

Ja saa maa dette vel sigis at vere it viist oc it gaat raad/ oc er vel tack verd/ den som saadant raad vdgiffuer.

Men effterdi dette raad haffuer saa meget paa sig / oc er saa nyttigt / at den som det effterfølger er salig / som Dauid siger i den anden Psalme. Salige ere de som forlade sig paa HERREN / er det

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

fornøden / at wi det ſlutelige offuercucie / paa det wi det rettelige forſtaa kunde / oc det begrunde vdi vore hierter / at wi det aldrig forgette eller forſtyde.

Der faare ſkulle wi førſt mercke / at naar den hellige Scrifft raader oſſ / at wi ſkulle forlade oſſ paa HERREN / da ſkulle wi ſee hen til Guds løffte oc forjettelſe. Thi Guds løffte eller tilſagen oc Menniſkens Tro ſkulle ſuare huer andre / ſaa at løfftet gaar for / oc Menniſkens Tro ſtrax angriber løfftet / Fordi Guds forjettelſe

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ietteſe er den Regel oc maade
effter huilcken Menniſkens
Tro ſkal regeris oc ſkickis. He-
denſke folck haffde vel mange
deilige Sententzer om Gud /
Ja vel ocſaa ſagde / at Men-
niſket ſkulde forlade ſig paa
Gud / men dem feilde det ſom
Troen ſkulde byggis paa / det
vaar Guds mundelige tilſagn
oc løffte. Men wi ſom haffue
Guds ſalige Ord / wi baade
biudis aff Gud / at wi ſkulle
forlade oſſ paa hannem / oc
Guds tilſagn oc Løffte oſſ
klarlige faaregiffuis / ſaa at
wi vide huor paa wi ſkulle for

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

lade oss/ oc icke tørre tuile eller vere misraadige / som de der haffue ickon deris egne blinde tancker oc Menniskelige meninger at efterfølge.

Efterdi nu at Guds forietteIse oc Menniskens Tro skulle suare huer andre oc komme offuer ens / vil ieg først faaregiffue/huad wi skulle acte vdi Guds løffte. Der næst huordan Menniskens Tro oc Tillid skal vere til Gud.

Vdi Guds løffte skulle wi acte try ting besynderlige/ som er Guds vilkor / som oss loffuer

loffuer oc tilſiger noget. Der næſt det fundament oc den grund/huor paa Guds loffte befeſtis oc grundis. Det tredie/ ſkilſmiſſe paa Guds forietteIſer oc løffte.

Guds vilkor/ ſom oſſ

haffuer giort tilſagn/ huilcke wi her haffue at acte/ere fem/ ſom ere/at Gud hand er vijs/ hand er wdødelig/ hand haffuer alle ting faar ſine Dien/ hans vilie er faſt oc ſtadig/ oc hand er almectig. Aff diſſe Guds gode vilkor ſkulle wi døme om hans løffte oc tilſagn.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Det forſte Vilkor er at Gud er vijs / ia ſaa vijs at der er ingen ting ſom er ſkiult for hannem / huercken det ſom ſkeet er / eller det ſom ſke ſkal / Saa haffuer hand icke loffuet noget daarlige aff vberaadt mod / ſom hannem kand angre vdi fremtiden. Der faare der ſom vi anſee Guds Viiſdom / da haffue vi at forſtaa at hans Løffte oc tilſagn / ſom hand haffuer giort Menniſken / er kõmet aff it viiſt raad. Men Menniſken ſom ſiunis at vere viſe / ere dog icke fuldkommelige viiſe / der er ingen tingeſt /

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

tingest/ at de kunde io noget feile paa/ Der faare er deris løffte icke saa visse / de kunde forgribe sig / oc loffue baade met mund oc haand det som dennem fortryder. Huilcken forseelse icke haffuer rom hoss Gud / som er en euig oc fuldkommen Viisdom.

Det andet Vilkor / er at Gud er wdødelig / som aldrig kand dø/ men som hand haffuer verit aff euighed/saa bliffuer hand oc vdi all Euighed. Derfaare kaldis hand viuens Deus, den leffuendis Gud. Er nu Gud wdødelig / da kand

E iij icke

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

icke Døden forhindre hans løffte eller tilsagn vdi nogen maade. Dette vilkor giffuer Dauid saare vdi den 146. Psalme. Den (siger hand) som haffuer skafft Himmel oc Jord/ Haffuet oc alt det som der er vdi/hand holder sit løffte euige. Oc her hos forbinder hand/ at wi icke skulle forlade oss paa Menniſken/ oc icke sette vor velfærd hos dem / fordi de ere dødelige/oc met Døden kand forhindris/ at de icke kun de fuldkomme deris løffte som de gierne vilde. Saa er dette Guds vilkor at betencke vdi Guds foriettelser. Det

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Det tredie Guds vilkor er at hand haffuer alle ting faar sit Anſict/ oc intet er ſkiult for hannem/ Derfor kand hand icke heller forglemme ſit løffte oc tilſagn ſom Menniſken kunde/ huilcke ſom tit oc offte/ enten glemme / eller lade ſom de haffde intet loffuet.

Det fierde Guds vilkor/ er at hans ſind oc vilie er ſtadig oc faſt / hand icke vil dette i dag/oc i morgen it andet/ ſom wſtadige Menniſke tit oc offte ville. Der faare naar wi høre Guds ord/ſom giffuer Guds vilie faare / da ſkulle wi ſtrax

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

i vore hierter beſlutte / at den vilie ſom der vdtryckis / ſtaar icke til at forandris / Fordi Gud hand er icke ſaa ſom it Menniſke der foruendis / ſom hand ſelff ſiger hos Malachiam vdi det tredie Capittel. Ego ſum Dominus & non mutor. Nu er det Guds wryggelige vilie / at hand vil tage til naade alle dem ſom giøre penitentze oc omuende ſig ved Troen til Jeſum Chriſtum / Oc vil alle dem forſkyde oc fordøme / ſom hendø foruden penitentze.

Det femte Guds vilkor er at Gud er almectig / ſaa at intet

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

intet Creatur/ oc ingen mact kand staa imod Guds vilie. Er Gud met oss/ siger Paulus huo kand vere imod oss? Der saare skulle wi icke hos oss selff tuile eller disputere / om det kand ske som hand haffuer loff uit oss / thi ingen ting kand forkorte Guds arm/ eller for-hindre hans vilie. Ja den gantske Verden er snarere til at forgaa/ end it Ord som den almectigste Gud haffuer talet

Saa skulle wi / naar wi enten selff læse eller høre an-dre tale / om Guds løffte oc vilie / betencke disse fem gode

Ev vilkor/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Vilkor / som følge Gud / At hand er vijs / at hand døer aldrig / at hand haffuer alting for sit Ansict / at hand er fast oc stadig vdi vilie oc raad / oc at hand er almectig.

Det andet / som wi haffue at acte vdi Guds løffte / er den grund oc fundament som Guds løffte henger paa / som icke er Menniskens dignitet / eller Mēniskens verdskyld. Men er Jesus Christus Guds Søn alene. Alle Guds løffte oc tilsagn / siger Paulus / ere Ja oc Amen / i Jesu Christo.

Thi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Thi hengde Guds løffte paa Menniskens verdskyld / da maatte mand der om tuile / men nu henger det paa den faste grund som er Guds søn / oc paa hans Død oc pinis verdskyld. Derfor kand Gud aldrig kalde sit løffte tilbage / vden hand neeter sin Søn / huilcket er wmueligt.

Naar wi saa vide huad vilkor der ere hos Gud som loffuer / oc huad fundament oc grunduol Guds løffte byggis paa / da skulle wi oc vide Skilsmisse paa de ting / som Gud loffuet haffuer.

Skilss-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Skilsmisse paa Guds foriettelser oc løffte staar her vdi / at somme Guds løffte komme dette timelige liff ved / oc høre hen til denne forgengelige Verden / oc somme Guds løffte komme det euige liff ved / oc høre hen til Jesu Christi euige Rige.

Troen som Gud vdkreffuer aff Menniſken / skal formeris oc dannis effter Guds vilkor / effter Guds løfftis fundament oc grund / oc effter Guds løfftis skilsmisser. Gud haffuer loffuit dig timelige ting / oc Gud haffuer loffuet

dig

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

dig Salighed. Saa meget
ſom de timelige ting vedkömer
da ſkalt du giffue hannem den
forſtand oc faderlige omhu
for dig/at hand veed huad dig
beſt tien. Det kand ſke du be-
gerer Rigdom aff Gud/ eller
børn eller andre timelige ting/
it langt liff/ ſundhed/karſkhed
yndeſt oc venſkaff hos Folck.
Bekommer du noget her aff
ſom du beder / da tacke Gud
der faare/oc brug det til Guds
ære. Faar du det icke/da tacke
Gud ſom icke vilde giffue dig
det ſom hand viſte at kunde
komme dig til ſkade. Seer it

Barn

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Barn en forgifftig orm oc be-
gerer den aff ſin Fader/ da ſi-
ger vel Faderen nei/men hand
dog icke forſmaar Barnſens
begering/ men giffuer det no-
get andet i den ſted/ ſom bedre
kand vere. Vden tuil begerede
Lazarus tit met grædende taa
re ſundhed oc karſkhed / men
hand fick icke det hand bege-
rede/ hand beholt ſine ſaar oc
ſlemme bulder / dog fick hand
det ſom vaar meget bedre/ det
er ſin Siæls ſundhed oc karſk-
hed / ſaa at hand er nu glad
met Chriſto i Himerigs rige.
Saa rætter Gud tit oc offte
vor

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

vor vrange begering/ paa det vor Bønhørelse skal icke komme oss til skade oc forderffuelse

Men naar det gielder om det euige Liff oc Salighed/ da skulle wi vide at det er Guds wryggelige vilie / at hand vil alle Menniskis Salighed. Det er/ siger Paulus/ en viss tale/ at Christus er kommen til Verden at salig giøre Syndere. Item siger Petrus: Gud er langmodig/ oc vil icke at nogen skal forfaris / men hand vil alle anãme/ som sig omuende oc giøre penitentze. Ja saa er det vist foruden alt tuil/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

tuil/ at Gud vil at alle de som tro paa Jesum Christum skulle bliffue salige. Dette løffte skal vor Tro holde oc flitelige betencke Guds gode vilkor/ oc dette løfftis fundament/ som er Jesus Christus/ som icke vil nogen Synderis Død/ men at hand skal omuende sig ved Troen/ oc leffue. Her aff flyde Bernardj ord/ som saa lyde: Faderen paa det hand kunde igienløse oc fri Suenden/ da sparde hand icke Søñen. Sønnen gaff sig gierne til døde for Suenden. Faderen oc Sønnen vdsende den hellig Aand.

Oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Oc den hellig Aand hielper oss oc beder for oss. O huad de maa vere haarde oc forhær-dede Adams Børn / huilcke saadan velgierning icke kand blød giøre. Den hellige Chry-sostomus siger ocsaa: om baa-de den hellig Aand beder for oss met wsigelige sucke/oc Chri stus er død for oss / oc beder for oss/oc Faderen haffuer icke spart sin egen Søn for din skyld/ Huad er det da at du vilt nu frycte? Effterdi dig fattis nu intet vitnesbyrd/ om Guds kierlighed til dig. Saa staar her vor Salighed paa/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

at wi tro oc ſette vor lid fuld-
kommelige til Gud effter hans
løffte. Fordi den ſom troer (ſi-
ger Propheten) ſkal icke be-
ſkemmis. Oc Dauid ſiger:
Salige ere alle de ſom forlade
ſig paa hannem / det er / paa
Chriſtum / ſom er død for vo-
re Synder / oc opſtaaen til
vor Retfærdighed.

Hos dette Kong Da-
uids ſalige raad / Forlad dig
paa HERREN / ſkulle wi oc
forſtaa / at oſſ forbiudis at
forlade oſſ paa noget Creatur.
Endog it fromt hierte meget
acter /

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

acter/ oc maa vel betro fromme Menniſke ſom ſig noget gaat loffue oc tilſige/ oc bør der faare at tacke den euige Gud/ ſom ſaadant beſtiller / dog ſkal mand icke ſom en ſkibmand vdi ſtor ſtorm forlader ſig paa ſit liff ackere / forlade ſig paa Menniſkens løffte / lige ſom de aldrig kunde feile. Fordi Gud vil det icke/men at du vdi din Saligheds ſag ſkalt forlade dig paa hannem alene.

Saa ſkal mand icke fordriſte ſig paa ſin rigdom/ icke paa ſin Viſdom /icke paa ſin

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

mact/icke paa ſin ſtore Slect/ icke paa ſine venner / icke paa Herre yndeſt/ eller nogen anden verdſlig ting. Hui ſaa? For Gud vil ene vere Gud. Det er / hand vil ene vere den der hans Creatur ſkulle forlade ſig paa. Der til ere diſſe timelige ting vndergiffne forandring / Menniſken kunde dø/ deris vilie kand foruendis oc deris mact kand forhindris/Saa er det icke faſt grund at mure paa diſſe iordelige ting.

Saa haffue wi nu hørt det første oc ypperſte Kong

Dauids

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Dauids raad/ foruden huilcket alle andre raad ere forgengelige/oc intet due/ vdi de ting som mest ere fornøden. Nu følger det andet raad.

II.

Giør det som gaat er.

Dette raad vdflyder aff det første/ thi huor Troen er/der er Guds Aand/ huor Guds Aand er / der regeris Menniſket aff Guds Aand/ huor Menniſket regeris aff Guds Aand/der ſkyes det ſom ont er / oc giøris det ſom gaat er. Der faare ſiger

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Paulus : De ſom røris oc driffuis aff Guds Aand / de ere Guds Børn. Der faare følger det andet raad ſtrax effter det første/ ſom Troens naturlige fruct/ der aldrig kand ſtillis fra Troen. Den ſom ſiger ſig at tro / oc følger alligeuel ſit Legems onde begerininger/ oc met vilie oc vidſkab føris vdi en Synd effter en anden/hand haffuer icke Troen/ hand er icke Guds barn/hand lader ſig icke regere aff Guds Aand. Der faare ſkulle wi vide at kiende Troen paa ſin rette fruct/det er gode gierninger

Om

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Om gode gierninger/

dømme icke alle ens/Papister si-
ge at vere gode gierninger/det
som Menniſken aff deris eget
tycke oc gode forſtand (ſom de
mene) haffue bødet oc befalet/
ſom er Meſſer/ Vigilier/ Ro-
ſenkrantzis læſning / oc andet
ſaadant/ſom Paffuedømet er
fult aff/Men Jeſus Chriſtus
ſiger nei / diſligeſt alle Guds
Propheter / Apoſtler / oc alle
Guds tro Tienere.

De ſom ere bedre oplærde
end Papiſter/ de ſige at de ere
gode gierninger/ſom Gud haff
uer befalet oc bødet. Det er vel

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ſagt / om det forſtaaes effter denne Regel. Naar noget ſkeer effter Guds vilie / ſom det befaler / da er det en god gierning. Fordi det er icke nock / om det ſkeer ſom bødet oc befalet er / vden det ſkeer effter den maade / ſom Gud vil at det ſkulde ſke. Den Phariſeer vdi Euangelio gaff almiſſe / ſaa giorde oc den Hoffmand Cornelius / ſom vdi Apoſtlernis gierninger omtalis. Men Phariſeerens Almiſſe / endog gierningen vaar befalet / vaar icke en god gierning

faar

faar Gud. Thi Phariſeeren giorde icke ſin Almiſſe ſom Gud vilde at hun ſkulde giøris. Men den hoffmands Cornelij almiſſe/ vaar en gor gierning/ oc befalt Gud vel/ oc vaar hannem ſaare behagelig

Huad ſkilſmiſſe er her da at acte? Der høre tuende ting til/ at en gierning kaldis god hos Menniſken/ oc der høre fire ting til/ at en gierning kaldis god hos Gud.

Menniſken ſige at det er en god gierning/ ſom er befalet oc ſom er gaffnlig. Saa vaar denne Phariſeers almiſſe/ eff-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ter Menniſkelig dom / en god gierning / for hun vaar befa-let aff Gud / oc vaar de fatti-ge hende ſick gaffnlig / ſaa at de opholdis met hende vdi de-ris armod. Auguſtus Keiſere regerede ſit Keiſerdøme viiſe-lige / ſom vaar Guds befal-ning / oc hans Regiment vaar mange til gaffn / ſaa at hand beſkaffede fred i alle ſine land / Denne Auguſti gierning pri-ſe Hiſtorier for en god gier-ning / ſom vaar baade boen aff Gud / oc vaar gaffnlig hos Menniſken. Judas predicke-de effter Chriſti befalning / oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

oc hans predicken kom / vden tuil / mange til gaffn / saa vaar io hans predicken god & Mandato & Vsu. oc dømdis der saare aff Menniſken at vere en god gierning.

Men at en gierning kand ſigis god saar Gud/hører der fire ting til/som ere Mandatum Dei, Guds befalning. Vsus, nytte oc gaffn. Virtus, krafften ſom hun kömer aff. oc Finis, den endelige sag/ huor saare gierningen giøris skal. Ere entē alle diſſe vilkor borte/eller it aff dem/ da kand icke gierningen ſigis god saar Gud/ eller kallis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

kallis Guds tieniſte. En Mück
ſiger en Meſſe/ſom Gud haff-
uer aldrig bødet / ſom ingen
er til gaffn/ ſom icke kömer aff
Troen / oc icke tien til Guds
ære/ Huad kand mand da dø-
me om en Munckis meſſe/an-
det end hun er huercken god
faar Gud eller Menniſken.
Dauid hand førde krig imod
Guds folckis Fiender / det
giorde hand effter Guds be-
falning/ det kom hans vnder-
ſaatte til gode/ hand ſtride aff
en ſtadig Tro til Gud/oc førde
all ſin Strid til Guds ære.
Der faare vaar hans Strid
en

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

en god gierning / baade faar Meniſken oc faar Gud. Den Hoffmand Cornelius giffuer almiſſe aff Guds befalning / ſin Næſte til gaffn / aff Troen til Gud / oc til Guds ære. Der faare vaar oc hans almiſſe god faar Gud oc Menniſken. Lige ſaa ſkal mand dømme om alle gode gierninger.

Der faare / naar nogen ſigis at giøre gode gierninger / oc tiene Gud / da ſee om diſſe fire ting ſom ere opregnede / findis vdi den gierning eller ey. Findis de der / da er gierningen god for Gud oc vel behagelig /

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

behagelig/ i huor liden oc for-
actelig hun er hos Menniſ-
ken. Men findis icke diſſe fire
ting vdi gierningen/hun maa
vere huor ſkøn hun vere kand
hun maa vere ſtor oc ſtatelig
for Menniſkens øyen / dog er
hun icke god hos Gud / men
er heller en vederſtyggelig ting
faar hannem.

Saa er det nu læt at for-
ſtaa/ at den gierning ſom er
befalet aff Gud / oc er gaffn-
lig/ oc ſkeer aff Troen / oc fø-
ris hen til Guds ære / er ale-
niſte en god gierning / effter
den hellige Scrifftis dom.
Fordi ſaadan en gierning ſkeer

effter den Regel som ieg faa-
re gaff / som er: Naar nogen
gierning skeer effter som Gud
vil at hun skal ske / da er hun
god oc behagelig faar Gud.
Nu vil GUD / at wi skulle
giøre alt det oss bødit er / aff
Troen (thi huad som skeer vdē
Troen er Synd siger Pau-
lus) til Guds ære / som den
samme Apostel siger til Co-
rintherne / i det første breffs
tiende Capitel. Thuad i giø-
re / det giører til Guds ære.

Men nu findis der
mange Menniske vdi Verden
som haffue vel vilie til at lyde

dette

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

dette Kong Dauids raad/
Gior det som gaat er/ men de
der vnder skiule oc forborge
en stor forgifft / huor met de
forderffue alt det gode de siu-
nis at giøre. De holde det saa
faare/ at de ville giøre mange
gode gierninger/ de hielpe fat-
tige folck/de holde sig fra man-
ge slemme wdyder oc atskil-
lig brøst/ Men de haffue dog
nogle affecter huilcke de icke
ville bortkaste/ men lyde dem/
oc giøre effter dem / Somme
ere gerige/ den Gerighed ville
de icke bortsette / Somme ere
hoffmodige / somme ere heffn
gerige

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

gerige oc giøre deris wuenner
alt det onde de kunde/ oc mene
dog at de ere gode Christne.
De onde gierninger som de
icke necte kunde/ ville de neder-
dempe met de gode gierninger
de giøre/ oc ville saa at Gud
skal see igennem fingre met det
onde/ for det gode de giøre.

De som saadanne ere/ fa-
re storlige vild/ oc skammelige
forføre oc omkomme sig selff.
Thi naar Gud biuder at wi
skulle giøre det som gaat er/
da forbiuder hand at giøre
det som ont er. Der faare siger
Dauid i denne samme Psal:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Declina a malo & fac bonum,
vig fra det onde/ oc giør det
ſom gaat er. Der næſt kand
icke Tro oc Vantro bo vdi it
hierte/ icke kand heller Guds
Aand bo hoſſ Dieffuelſens
Aand. Der faare ſkal huer vi-
de/ at naar hand følger ſine
affecters begering/ oc giør det
ſom hand veed at Gud haff-
uer forbødet/ da er hand quit
ved Troen / da haffuer hand
foriaget den helligAand / For
det er aldrig mueligt/ at mand
kand tiene Gud oc Dieffuelen
tilſammen/ ſom de mene / der
ville vere Gud lydige i ſomme
ſtycker/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

stycker/ oc i andre giøre huad dennem tyckis.

III.

Oc bo paa Landet.

DEtte er det Tredie Kong Dauids raad/ oc henger til det andet/ Ja liige som det andet flyder aff Troen/ saa giør oc dette.

Her kunde vel nogen sige: Huad giøris behoff at raade at bo paa Landet eller Jorden? Det er io fornøden at wi skulle her bliffue til vor døde dag. Det er vel sant/ Men dette

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Dauids raad henger aff det første/ oc skal der icke fra-ryckis. Bo paa Jorden/ nemlige effter Guds vilie/ huad heller du est fattig eller rig/vdi ælendighed / eller vdi dit Fæderne land / vnder Kaarss oc modgang / eller met stor Lycke oc metgang.

HVad vdkreffuer da dette Dauids raad / Bo paa Jorden/ aff oss?

Først vdkreffuer dette raad / aff oss/ at wi huercken skulle mistroste oss vdi modgang / eller hoffmode oss vdi metgang/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

metgang/ som Verdens børn
giøre / huilcke der klage paa
Gud naar det gaar dem ilde/
oc holde aff sig selff/ naar det
gaar dem vel. Ja som Augu-
stinus siger : Naar du giør
noget gaat/ da loffuer du dig/
oc naar du lider noget ont/ da
klager du paa Gud: men den-
ne Dom er vrang / der faare
skulle wi saa døme: Naar du
giør noget gaat/ eller det som
gaat er gaar dig til hende/ da
loffue Gud/ oc bekiend/ at du
haffuer det aff hannem/ Men
naar du lider noget ont / da
straff dig selff / oc tacke Gud

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ſom dig reffſer / paa det du icke ſkalt bliffue forderffuet / oc giff dig ind til hannem / met en ſtadig Tro. Saa giorde den fromme Job / vdi metgang bekiende hand Guds benedidelſe / vdi modgang kiende hand Guds faderlige Dom. Der faare ſiger hand: Haffue wi anammet gaat aff HERRens Haand / hui ſkulle wi icke oc lide det onde? HERRENS Naffn vere loffuet oc benedidet. Ja / ſiger hand / vilde end HERREN ſla mig ihiel / da ſkal ieg forlade mig paa hannem.

Der

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Der næst vdkreffuer dette Dauids raad / aff oss / at wi all den stund wi bo paa Jorden / skulle giffue oss aldeles vnder Guds wise forsuar / i saa maade / at wi leffue vdi Guds fryct / vdi en idelig bøn til Gud / i Tacksigelse / oc Lydactighed.

Guds fryct skal vdrette i oss at wi vdi alle vore giernin-ger som ske lønlige eller obenbare / acte Gud at see paa oss / oc vere en retfærdig Domme-re / effter sit hellige ord oc løffte / Denne Guds fryct skal vere oss lige som it bitzel / som

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

holder lige frem vdi veien/ den ſtund wi bo paa Jorden / at wi icke fuſe frem imod Gud/ ſom ocſaa holder oſſ faſt / at wi icke bøie/ huercken til den høyre ſide / det er til det ſom ſtunis for Menniſken at vere gaat/icke heller til den venſtre/ at wi traadſelige giøre det ſom oſſ forbødet er/ Men gaa ickon ret frem / effter ſom Guds Ord leder oſſ.

En idelig oc hiertelig Bøn aff Troen forhuerffuer aff Gud/ icke for ſin egen dueligheed /men for Chriſti verdſkyld baade raad oc hielp/ vdi all vor

vor nød oc tuilraadighed. Thi saa siger den fromme Kong Josaphat/ i den anden Kronickers bogs tiuende Capitt: Naar wi icke vide huad wi skulle giøre/ da opløffte wi vore øyen til dig HERRE. Thi HErren er vijs/ god oc mectig/For hand er vijs veed hãd raad/for hand er god vil hand hielpe/ oc for hand er mectig/ kand hand vdrette/ alt det som hand veed oc vil oss til gode oc Sal:ghed. Saa haffuer en inderlig hiertens Bøn at forvente / i tuilraadighed gode raad / oc vdi vor nød oc

Gv bang-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

banghed trøst oc hielp. Paa-
kald mig/ siger Gud / vdi din
nød/ oc Jeg vil hielpe dig.

En hiertens Tacknemme-
lighed / som bekiender Guds
gode oc mangfoldelige velgier-
ninger/priser oc loffuer Gud/
oc der met bereder sig vey til
at bekomme flerevelgierninger
aff Gud. Thi at tacke Gud/er
baade at bekiende huad gaat
du faaet haffuer / oc begere
det som du i fremtiden haff-
uer behoff.

Met Lydactighed vdi sit
kald/ bekommer oc Menniſket
Guds velsignelse effter Guds
løffte.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

loffte. Nu ere Menniskens Kald tuendefold. Jt er almindeligt / som mand haffuer met alle Menniske / som er at frycte oc tiene Gud / huor til alle Konger oc alle Bønder ere plictige / vdi lige maade / oc met lige vilkor. Jt andet kald er personligt / saa at en Konge haffuer sit Kald skildt fra Bondens Kald / oc Bonden haffuer sit kald skildt fra Kongens / Men aff begge vdkreffuer Gud lige Lydactighed / oc straffer Wlydighed vdi begge.

Yderme-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Ydermere vdkreffuer dette Konning Dauids raad/ at naar wi see de wgudeligis lyckſalighed oc fremgang/ diſſligeſte de frommis gienuordighed oc modgang/ at wi da viſſelige acte Guds dom at vere ret/ oc Gud at vere en retfærdig Dommere.

Gud hand giør tit de wgudelige til gode/ for diſſe sager ſkyld. Førſt at hand vil der met locke dem til ſig/ at de omuende dem fra Dieffuelen oc fra Synden til ſig oc til Retfærdighed. Der næſt giør hand oc de wgudelige til

gode/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

gode/ paa det/ at om de bliff-
ue forhærdede i deris Synd/
at de skulle vere waarsagede
paa den yderste Domme dag/
saa at de skulle bekiende deris
fortiente løn oc fordømelse.
Disligeste giør oc Gud de
wgudelige tit til gode for de
frommis skyld/ som ere vnder
de wgudelige/ oc de wgudeli-
ge haffue mact offuer. Gud
giorde Pharao meget til gode
for Josephs skyld. Gud gior-
de de wgudelige Babyloniske
Konger til gode for Jeremiæ
bøn/huor faare Jeremias bad
at de skulde bede for Kongen.

Vdi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Vdi Kongens fred/ſiger hand er vor fred. Gud hialp it gantſke Skib fult aff folck for S: Pouels ſkyld. Diſſe ſager ere at acte/naar wi ſee at det gaar de wgudelige vel i haand.

Den ſamme retfærdige Gud/ ſtraffer ocſaa tit de gode for drabelige ſager ſkyld/ ſom er førſt at den gamle Adam ſkal ſuectis oc vndertuingis i oſſ/ paa det at Synden icke ſkal faa offuerhaand. Der faare ſiger Salomon: Forſkyd icke HERRENS tuctelſe/ oc haff icke vederſtyggelighed til hans ſtraff/ thi HERREN

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

REN straffer den hand el-
sker / oc haffuer dog lyst aff
hannem / som en Fader aff sin
Søn. Der faare siger Au-
gustinus: Baade naar du mil
delige omgaar met mig est du
Fader / oc naar du hudflæt-
ter mig est du Fader. Du mil-
delige omgaar met mig / paa
det ieg skal icke fortuile eller
mistrøste / Du hudflætter mig
paa det ieg skal icke forfare.

Dissigeste straffer oc Gud
de frõme / paa det de icke skulle
sette deris lid til disse forgenge-
lige ting vdi Verden / men at
wi skulle haffue vore tancker i
Himme-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Himmelen/ huor fra wi for-
uente vor Saliggiørere Je-
sum Christum / som skal ind-
føre oss i det foriette Land.

Ydermere straffer ocsaa
Gud de fromme for forseelse
vdi deris kald/ thi det skeer tit
oc offte/ at de allerfrommiste/
aff vanlycke oc aff Dieffue-
lens suig / storlige forsee sig/
huor saare Gud ocsaa æt-
færdelige straffer dennem /
stundem paa Liffuet/ stundem
paa Gods oc penninge / oc
stundem vdi andre maade /
men dog tager hand icke sin
Naade fra dem eller forskyder
dem. Naar

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Naar oss saadan wforuen-
tendis vanlycke offuer kom-
mer / skulle wi dog bekiende
Guds retfærdige dom / oc fly
til Naadestolen Jesum Chri-
stum / som den fromme Kong
Dauid giorde / der hand haff-
de talt sit Folck / oc fordristet
sig paa sit store velde / oc der
saare straffedis paa sit Land
oc Folck / met en stor Pestilentze.
Keiser Mauritius en from
Gudfryctig Mand / forsaa sig
imod Gud / oc vende sit hier-
te til Gerighed / oc der met
fornectede sine Krigsmend de-
ris tilbørlige Besaaldning /

H huor

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

huor faare Gud lod hannem komme vdi sin Fiendis haand som hed Phocas / oc bleff affliffuet aff hannem / Oc der hand kom til steden som hand skulde affliffuis / sagde hand: som der staar i den hundret oc nittende Psalme: O HERRE du est retfærdig / oc din Dom er ret. Ja saa straffer Gud obenbare oc hemelige forseelser vdi sine vdualde / effter sin vise forsium.

Der faare / naar wi see nogen Gudfryctig komme vnderlige aff dage / da skulle wi icke der for dome dem at vere

forskut

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

forſkut aff Gud/ men wi ſkul-
le tilbede Guds viiſe forſiun/
ſom ingen ting giør eller lader
ſke/ foruden ſtor Aarſage/ en-
dog wi kunde det icke met vor
fornufft begribe. Der faare
lader oſſ giffue oſſ aldelis vn-
der Guds viſe forſiun/ at wi
fryete hannem/paakalde han-
nem/ tacke hannem / oc vere
hannem lydige vdi metgang
oc modgang.

IIII.

Søg din Føde met tro.

DEtte er det fierde
raad ſom Kong Dauid

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

giffuer Guds Børn/ som her ville leffue foruden Guds for-tørnelse / oc ſig ſelff til gode. Søg ſiger hand/din føde met Tro. Her haffue wi try ſtycke at acte/ ſom henge tilſammen vnder dette raad.

Det førſte er/befalning at ſøge ſin Føde.

Det andet er / huorlunde mand ſkal ſøge ſin Føde vdi denne Verden.

Det tredie / huorlunde mand ſkal det bruge/ſom mād haffuer ſøgt oc faaet ret.

Det førſte er befalning at ſøge ſin Føde her paa Jor-

den.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

den. Gud der hand skabte A-
dam/da gaff hand vnder hãs
oc alle hans effterkommeris
haand / all Verden met sin
grøde oc fruct / at wi der aff
foruden vor wmage oc møde
skulde føde oss. Men der A-
dam syndede oc falt fra Gud/
førde hand offuer sig oc oss /
Guds store vrede oc Maledi-
delse. Saa er Jorden der off-
uer maledidet/oc Adams børn
skulle vere vnder arbeide oc
atskillig modgang. Derfor
legger Gud alle Adams børn
denne straff paa/ In sudore vul-
tus tui vesceris pane. Du skalt

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

nære dig i dit Anſictis ſued. Huor met der bemerckis bekymring oc wmage/ſom Menniſken ſkal haffue her paa Jorden for deris næring.

Saa ere her trende Menniſkens tider at acte. Den førſte/ før end Adam falt/ſaa at om hand haffde icke ſyndet/ da ſkulde wi hafft vor Føde oc næring her paa Jorden/ foruden alt vort arbeide/møde/ oc wmage.

Den anden tid/ er effter Adams fald her paa Jorden/ vdi huilcken tid/ wi ſkulle føde oc nære oſſ/ met arbeide/møde/ oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

de/oc wmage. Oc endog Gud anammer til Naade / oc forlader dem Synden som tro/ saa vil hand alligeuel / at de skulle søge deris næring met arbeide/ til en Amindelse om vore Forældris fald/huor saare wi skulle søge vor næring/ vdi vor Ansictis sued/ Oc vil Gud velsigne vort arbeide / naar wi tro paa hannem oc frycte hannem.

Den tredie tid foruente wi paa huilcken wi skulle lesfue/ baade foruden arbeide / oc foruden legemlig Føde oc næring. Saa at lige som wi for

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Adams Synds skyld/ her fø-
de oss met møde oc arbeide/
saa skulle wi vdi Himmerigis
Rige for Christi skyld leffue
euindelige / foruden verdslig
føde oc ophold/ huor aff er at
forstaa / at den stat som wi
forhaabe / bliffuer meget yp-
permere end Adams vaar vdi
Paradis. I Paradis vaar
Adam dødelig/haffde føde be-
hoff til sit ophold/ hand vaar
vnder fristelse / hand kunde
synde oc falde fra Gud/ hans
Legeme vaar tungt oc kunde
ældris. Men vdi Himmerigis
rige/ skulle wi vere wdødelige/
wi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

wi skulle ingen legemlig føde haffue behoff / wi skulle vere fri for all fristelse / wi skulle aldrig mere kunde synde oc falde fra Gud / vore legeme skulle vere subtilige oc aldrig betyngis met alder / eller nogen mod gang vdi nogen maade.

Der faare den stund wi ere her paa Jorden / skulle wi søge vor næring met arbeide / oc paakaldelse. Ja derfor biudis oss / at wi skulle søge vor næring / paa det at wi skulle paakalde Gud / som er ene den kielde / der alt gaat flyder aff. Thi vden Guds velsignelse

Hv da so /

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

da søge wi forgeffuis / Ja det som wi end finde / kommer oss icke til gode.

Huorlunde skal mand da søge sin føde / i denne Verden? Først skal mand holde sig effter denne Christi regel. Mat: i det siuende. Atspørger først Guds rige oc hans Retfærdighed / saa skal det andet eder tilleggis. Der næst skulle wi / effter Dauids raad / søge vor Føde met tro oc erlighed.

Den søger sin føde met Tro oc erlighed / som icke fortørner Gud / ingen skade giør sin Næste / oc icke besmitter sig selff.

Gud

Gud fortørnis/ om du bru-
ger andre konſter til at føde
dig met/ end Gud haffuer or-
dineret oc ſkicket. Din Næſte
giør du ſkade/naar du indfal-
der i det ſom hannem hører til
oc bruger det dig til gode/huil-
cket ſom ſkeer i mange maade.
Dig ſelff beſmitter du met
Gerighed / naar du eſt icke til
freds met din daglige næring/
meent dig at bliffue til intet/
vden du met ret oc wret/ kant
dag fra dag mere indlegge til
fremtiden/til dig oc dine børn
Det almindelige ord er
loff vert/ſom er: Nære dig met
Gud

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Gud oc ære. Met Gud/at du kant haffue en god Samuitighed hos Gud / saa at du veedst met dig selff i dit eget hierte/ at du haffuer intet met vaald/ list eller suig. Met ære saa at du haffuer it gaat ryctе hos Menniſken / ſom ſkeer naar du enten aff retfærdigt arffue/ eller aff din flitighed i dit rette kald/ nærer oc føder dig. Denne maade at føde oss met/ bede wi aff Gud dagliге/naar wi saa ſige: Giff oss i dag vort daglige Brød.

Det tredie ſom ieg faare gaff i dette Dauids raad/

Søg

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Søg din Føde met Tro / er huorledis mand skal det bruge / som mand haffuer søgt oc faact met Tro oc ære. Her skal mand icke mene / at huer maa giøre aff sit huad hand vil / oc icke heller / at hand skal fede oc proppe sig selff der met efter sin lyst.

Huorlunde skal mand da bruge Guds benedidelse oc gaffuer / som wi ere begaffuede met? Huad du haffuer / Guds / penninge / Rigdom / det skalt du vende til fireslags brug / saa fremt som du vilt vere oc hede en ret Christen.

De

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Den første brug er/ at eff-
terdi Gud haffuer skafft oss/
oc giffuit oss alt det wi haff-
ue/ er det tilbørligt/ at wi fin-
dis tacknemmelige mod han-
nem/ oc tacke hannem for sine
gaffuer / saa at wi vende en
part aff det som Gud haffuer
vnt oss / til at fremme Guds
ære met / den rette Religion/
at Guds Ord kand baade
bliffue hos oss / oc komme til
vore effterkõmere purt oc rent.
Gud siger hos Esaiam : Alle
de som paakalde mit Naffn/
til min ære haffuer ieg skafft
dem oc giort dem. Saa at wi
icke

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

icke allereniſte met Hierte oc Mund / ære / priſe / oc loffue Gud / men ocſaa vende alle de gaffuer ſom wi haffue / til Guds æris formering iblant Menniſken.

For denne ſag ſkyld forordinerede Gud iblant Jøderne / at de ſkulde Aarlige tiende / aff alt deris gods / huor met Guds tienere ſkulde opholdis. Diſligeſte ocſaa mãge Chriſtne Konger / oc beſynderlige her vdi Danmarck / haffue oc det ſamme forordnet i deris Land oc Rige. Mange fromme Keiſere / Konger / Førſter / Herrer / oc rige

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

oc rige Borgere haffue ordi-
neret oc stifftet Skoler/ oc be-
gaffuet met erligt ophold/baa-
de dem som andre skulde lære/
oc dem der aff andre skulde
læris. Lige saa bør huer effter
sin effne/ at vende en part aff
sit gods til Guds ære.

Men her imod finder
mand vel/ dissuer/mange som
heller foruende fra Guds ære/
til deris eget nytte / huad de-
ris Forældre haffue der til
lagt/ end de ville det enten for
mere eller forsuare. Men huo
de ere / skulle met tiden lidet
baade der aff. Thi Gud siger:

Ve

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Ve dig som røffuer/ du skalt
ocsaa beroffuis.

Den anden brug som wi
skulle vende vere gaffuer oc
gods til / som Gud haffuer
forlent oss met / er at wi der
met skulle hielpe Land oc Rige
huor wi bo / baade vdi frede-
lig tid/ oc i feide. Som er at
wi verdslig Øffrighed / Kon-
ger oc andre som i deris bestil-
ling er/ skulle tiene met Liff oc
Gods/ oc giffue skat oc bære
anden tyngsel/huad som heldst
det vere kand. Her skulle Vn-
dersaattene vere lydige / som
Gud haffuer bødet dennem.

I Skal

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Skal oc Øffrighed acte Gud at vere offuer sig/ at hand icke besuerer arme Undersaatte/ offuer deris formue/ vden stor nød oc trang er/ som gielder paa Lands oc Rigis velfart oc beskytning.

Den tredie brug som wi skulle vende vore gaffuer oc gods til/ er at huer skal holde sig oc sit hus oppe der met/ effter sin stat oc vikor. Dauid oc Nathan holde baade hus/ men Dauid som en Konge/ oc Nathan som en Prophete. Haffde enten Dauid skicket sig effter Nathan/ eller Nathan

skicket

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

skicket sig effter Dauid vdi si-
ne klæder oc husholdning/ da
haffde de baade giort ilde.
Saa vaare det vel tilbørligt/
at huer gaffue act paa sin stat
vilkor oc kald/ oc der effter hol-
de sig erlige. Men nu vil en
Bonde leffue oc klæde sig som
en Borgere/ en Borgere som
en Herremand som er rig oc i
høy bestilling/oc en Herremād
som en Konge/Saa at det er
kommet saa langt/ at der icke
staar raad til/vden Øffrighed
met haard haand til tager/ oc
forordinerer for huer stat/ det
som siunis raadeligt at vere oc
gaffnligt. J ij Men

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Men her imod ſige vel ſomme: Kand hand formaa det/hui maa hand icke bruget? Huo vil forbiude hannem ſit eget? Hand maa bruget ret/ effter ſin ſtat/ vilkor oc kald/ gaar hand videre vd/ da maa oc kand en Chriſten Øffrighed ſtraffe/oc rette det ſom vret er

Den fierde brug/ ſom vi ſkulle bruge vore gaffuer oc gods til/ er at vi der met hielpe arme Menniſke/ huſarme/ oc tiggere. Gud hand kunde vel giort alle ſaa rige/at ingen ſkulde haffue behoff at tigge/ men hand vilde dog at ſomme

ſkulde

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

skulde proffuis met armod oc Fattigdom / oc somme skulde met rigdom oc mange Guds gaffuer forsøgis / om de vilde kiende Christum vdi sine lemmer / oc beuise sig mod dennem effter Guds befalning. Men her om talede ieg videre vdi den Predicken / som ieg haffde vdi salige Otte Ruds begraffuelse.

Saa haffue wi nu hørt / huorlunde wi skulle bruge det wi haffue bekommet aff Guds benedidelse. Men det er icke saa meent / at wi strax paa en dag / skulde vdøse alt det wi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

haffue/ men wi ſkulle altid no-
get vende til de ting ſom ſagt
er oc løber der noget offuer /
da ſkulle wi efftерfølge Chriſti
Diſcipler/ſom opſanckede leff-
ningerne/ der de vaare mætte/
oc foruare til fremſtød. Ja
naar mãd ſaa bruger en part
aff ſit gods/ ſom nu ſagt er/at
mand haffuer en god Sam-
uittighed / at hand haffuer
hiolpet noget til Guds ære/
en part til Lands oc Rigis
nytte/en part til ſit eget behoff
oc en part til arme oc fattige/
da maa mand oc bør ocſaa at
haffue en Chriſtelig omhu /
for

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

for ſine effterkommere oc arff-
uinge/ oc bør icke ſaa at for-
komme vnder helligheds ſkin
huad mand haffuer/ at hans
arffuinge bliffue berøffuede/
ſom det gick til vdi Paffuedø-
met/ der mange Adels mend
oc rige Borgere gaffue alt de-
ris gods hen/til at bygge Kirc-
ker oc Kloſter met/ ſom denne
dag mange beklage / at deris
rette Arff/ er vent dem fra til
papiſtiſke Meſſer oc Vigilier
at holde. Men naar en icke
haffuer liffs Arffuinge/ oc de
andre haffue nock/da maa vel
rige oc Gudfryctige Adels per-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ſoner legge en part aff deris Gods / til Skoler oc Kircke-tieneris ophold.

Saa haffue wi nu hørt det fierde Kong Dauids raad ſom er / at ſøge din Fode met Tro eller erlige / oc haffuer ieg faaregiffuet Guds befalning der paa: Der hos ocſaa ſagt / huorlunde huer ſkal oc maa ſøge ſin næring / met Gud oc ære: Diſligeſte haffuer ieg viiſt / huorlunde wi kunde oc ſkulle bruge vort gods met en god Samuittighed. Gud giffue Naade / at det gaar oſſ til Hierte.

Forlyſte

V.

Forlyste dig i HErren.

DEtte raad setter Dauid imod Verdens vellyst/ Oc vil at wi skulle sette imod huer andre / den vellyst som staar vdi disse forgengelige ting / oc den vellyst som er at finde vdi HERREN / och saa ret acte oc døme huilken best er / oc bliffue hos den beste.

Dauid vdi den syttende Psalme/ligner Guds Børns oc verdslige Menniskers vellyst tilhaabe / huor hand saa

Jv siger:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

siger: Denne Verdens folck haffue deris deel i deris leffnet / du fylder deris bug met dit liggendefæ / de som haffue Børn nock / oc det som dem offuerløber / lade de bliffue til deris Børn / Men ieg vil skue dit Ansict i Retfærdighed / Jeg vil bliffue mæt naar ieg opuaagner effter dit Billede. Det er / verdslige Menniske haffue lyst vdi Rigdom oc vdi kiødelig vellyst / oc intet acte om Gud. Men Guds Børn haffue deris vellyst vdi HErren / oc vdi alle ting haffue de hannem for øyen. Lazarus oc

den

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

den rige fraadsere haffde deris vellyst/ Lazarus haffde sin vellyst vdi HERREN/ oc den rige Fraadsere haffde sin vellyst vdi dyrebare klæder/ kræsen Mad / oc sød drick / som hannem betalede ilde paa det sidste.

Huad er det da at forlyste sig vdi HERREN? Det er først at haffue HErrens Ord det høre/ læse/ betencke/ oc der vdi smage (som Dauid siger i den xxxiiij. Psalme) huor sød HERREN er. Smager/ siger hand oc skuer huad HERREN er sød. Salig er den som forlader sig paa hãnem. Det

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Dette Guds Ord er det bord/ som Gud haffuer beredt for oss vdi denne Verden/paa huilcket hand fremsetter saar oss Liffsens brød/ vor HErre Jesum Christum/ saa at den som smager dette Brød/hand skal leffue euindelige. Hand skencker ocsaa aff Saligheds kielde / oc giffuer den hellig-Aand vdi deris hierter / som anamme hans Ord/ huilcken helligAand optender deris Hierte / til at loffue oc prise Gud/ husualer Menniſken oc trøster/ imod alt det som kand vere Menniſken imod i denne Verden.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Verden. Ja ocsaa oploffter Menniskens hierter at betracte oc betencke den tilkommendis tid / paa huilcken wi alle som tro paa Jesum Christum / skulle der haffue glæde oc euig herlighed met hannem.

Huad er nu Verdens vellyst her imod at regne? Aldelis intet / Thi Verdens vellyst er lige som it blomster / som i dag er lystigt / oc i morgen affalder / men det hun lader efter sig / er beskt oc surt / ia forer paa Menniskен / euig sorge oc maledidelse / som wi læse om den rige Mand / som begerede

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

gerede at Lazarus maatte vederquege hans tunge/ met en draabe vand.

EX det icke da ſømeligt/ at Guds børn forlyſte ſig vdi Guds gode gaffuer/ Rigdom Dyrebare klæder/ kræſne oc ſkinnendis rætter/ herlige pallatzer/ lyſtig leeg/ oc Muſica? Siger icke Salomon vdi ſin Predickere/ i det niende Cap: Gack oc æd dit Brød met glæde/ drick din Vin met it lyſtigt hierte/ leff lyſtige met din Høſtru ſom du haffuer kier? Haffuer ey Gud ſelff ſkabt ſomme ting til Menniſkens nødtørfftige

tige føde/ ſomme ting til Læ-
gedom/ oc ſomme ting til vel-
lyſt? Haffde hand icke villet
at wi ſkulde hafft vellyſt i den-
ne Verden paa Legemens veg-
ne/ da haffde hand icke der
til ſkabt ſaa atſkillige inſtru-
menter/ huor aff alle Menni-
ſkens vduortis Sind/ ſiun/
hørelſe/ Smag/ Luctelſe/ oc
Følelſe/kunde haffue vellyſt.

Dette maa ieg altſammen
bekiende/ Gud haffuer ingen
ting ſkabt til forgeffuis/ men
til brug met Tackſigelſe. Saa
kand det icke nectis/ at mand
maa io haffue lyſt aff Guds
gaffuer.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

gaffuer. Men her skal mand flitelige tage sig vare/ at dene vellyst vdi disse timelige ting/ formørcker icke eller fortager den vellyst som Dauid her omtaler/ der hand siger: Vellyste dig vdi HErren.

Der saare skulle Guds Børn følge denne Regel. Den første oc største vellyst som er Aandelig/ skal vere vdi HErren/ som nu sagt er/ men vellyst vdi disse timelige Guds gaffuer/ skal vere maadelig/ oc henføris til Guds ære met Tacksigelse/ oc vere oss en paamindelse/ om den rette Aandelige

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

delige vellyst wi skulle haffue vdi Himmerige/ i all euighed. Saa at naar du est lystig vdi disse timelige ting/ du da tenc-ker saa: Denne vellyst er vel en Guds gaffue / men hun kommer intet imod den euige vellyst/ oss er beredt vdi Him-merige.

Paa det at denne verdsli-ge vellyst icke skal gaa offuer maaden/ oc bliffue til en sna-re/ huor i wi besneris oc ind-ueffuis/ indtil hun fanger oss igen/ vnder Synden oc Dieff-uelen / saa at wi forføris aff Salighedsens vej / da skulle

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

wi hende beſeſte met fire ring-
mure/ ſaa at hun bliffuer ſaa
indeluct/ at kiød oc blod ſaar
icke offuerhaand / oc belocker
hende. Diſſe ringmure ere
Troen/ Guds fryct/ Retfær-
dighed/ oc Guds ære. Naar
denne Legemlige vellyſt icke
ſpringer offuer diſſe fire mure/
da kand hun oſſ intet ſkade.

Den førſte ringmur/

ſom er Troen / beuebner oſſ
ſaa/ at wi viſſelige vide Guds
Creatur at vere oſſ giffne/ til
at bruge til nødtørfftighed /
ſundhed oc lyſt/ Oc velſignis
ved Guds Ord / paakaldelſe/
oc tack-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

oc tacksigelse/ saa at wi kunde oc maa bruge dennem met Tacksigelse.

Den anden ringmur er Guds fryct/ dēne Guds fryct holder Guds børn tilbage/ at de icke gaa offuer maaden/ i denne timelige vellyst/ Saa at den Aandelige oc rette vellyst icke vdslyckis/ met dēne forgengelige vellyst. Denne Guds fryct holder Menniſken fra wsømmelig vellyst/ ſom Gud forbødet haffuer/ fra ful druckenſkaff/ ſlem dobel/ fraadſerj horerj/ oc Skørleffnet/ oc andet ſaadant ſom Gud forbødet haffuer.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Den tredie ringmur heder Retfærdighed/som lycker wret færdighed vde/ at wi icke giø re vor Næste wret/oc tage fra hannem/ huor met wi kunde opholde vor vellyst/ Huo det giør/hand springer offuer den første/ den anden/ oc den tredie ringmur / oc slemmelige forkaster den rette vellyst.

Den fierde Ringmur er Guds ære/ Denne ringmur holder oss tilbage / at wi icke met Dieffuelsens Børn/ vende vor vellyst til Dieffuelens ære/ men at wi haffue Gud faar pien/ oc i hiertet/vdi all vor

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

vor lyst oc metgang/ ærendis oc prisendis hannem/aff huilcken wi haffue alt det gode wi haffue vor vellyst aff.

Naar wi saa lade oss holde inden disse fire ringmure/ da maa wi vere glade oc lystige vdi disse timelige ting/ som Gud haffuer oss forlent. Haffde den rige Mand verit omgiffuen met disse fire ringmure/ da haffde huerckē hans dyrebare klæder/ icke heller hans kræsne rætter skadt hannem/ Men hand spranck offuer alle disse mure/saa at hand actede Gud intet/ oc forsmaade sin fattige Næste.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Men Kong Dauid vdi fredelig tid/ haffde vel dyreba-re klæder/ Aad ocsaa kræselige/ haffde sin lyst met sine vnge Høstruer/ lod siunge oc lege for sig/ sang ocsaa vel selff oc legte paa Harper oc andre Spil. Men hand holt sig inden dis-se fire ringmure/ vndertaget der hand forsaa sig met Vriæ Høstru/ men hand kom til-bage igien ved en aluerlig Penitentze. Saa maa dette nu vere sagt/ om det femte Kong Dauids raad/ Forly-ste dig vdi HERREN. Gud giffuet at dette raad kunde falde

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

falde oss til Hierte/ det skulde oss vel betale vdi fremtiden/ naar all denne Verdens vellyst faar ende.

Om det andet stycke.

Trøst oc husualelse i denne Verdens modgang.

Hand skal giffue dig det som dit hierte begerer.

Her giffuer Dauid tilkiende met faa ord/ huad gaffn de haffue at foruente/ som lyde disse fem raad som er nu omtalet/ som er at de skulle bekomme deris hiertis begering.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Denne husualelse haffue alle Guds Børn vdi denne Verden/ at de en tid bekomme deris hiertis begering / som er/ befrielse fra alt ont oc gienuordighed som dem vederfaris i denne Verden/ aff Diefuelen oc onde Menniske / oc en fuldkommen gienløselse vdi Jesu Christo/ saa at wi met hannem skulle ærefuld giøris vdi Himmerige til euig tid / Dette er meningen paa denne foriettelse. Men paa det wi hende dis bedre kunde begribe / haffue wi her fem stycker at offuerueie / som er

Det

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

j. Det ſom begeris.
ij. Begeringen.
iij. Løfftet.
iiij. Troen.
v. Brug.

I.

HVad er det ſom begeris?
Det ſkal mand forſtaa aff deris vilkor ſom begere. Dauid taler her om Guds Børn hues hierte ſom ere rene giorde ved Troen/ Thi ſaa ſiger Paulus: Hierterne renſis ved Troen. Diſligeſte regeris tro Méniſkers hierter aff den helligAand/ oc aff Guds fryct. Effterdi at ſaa er/ da kand

K v icke

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

icke Guds børns hierters be-
gering vere wreen/ eller imod
den hellig Aand / eller imod
Guds vilie/ men er reen/ ret-
færdig/ til Guds ære / oc til
Menniskens gode oc gaffn /
foruden Guds fortørnelse i
i alle maade. Saa at it Gud-
fryctigt hierte altid lader dēne
Bøn gaa faare : Ske din vil-
ie. Men her om er videre ta-
let/ i det første Dauids raad

II.

Huorlunde skal mand det be-
gere? Endog Gud veed vel/
huad wi haffue behoff/ før end
wi bede hānem/ vil hand alli-
geuel bedis aff oss/ oc vil at wi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

skulle bede i Jesu Christi naffn det er/ for Jesu Christi verdskyld oc fortieniste / For disse fire sager skyld. Først/ at wi skulle vide/at wi haffue alting aff Gud. Der næst at vor Tro kand der met forsøgis. Fremdelis at wi tacke Gud for hād haffuer oss bønhørt. For det sidste/at wi kunde opuecke andre met vort Exempel/til at bede Gud oc dyrcke hannem.

III.

Huad er Guds løffte? Her er ocsaa omtalet i det første Koning Dauids raad/ Gud haffuer loffuit oss timelige oc euige ting/legēlige oc Aādelige

som wi skulle bede om / met de vilkor som omtalet er.

IIII.

Huad gior Troen til Guds løffte: Kand icke Gud giøre det hand loffuer vden wi tro? Ju/ hand kand alt det hand vil/ Men hand haffuer loffuit tuende ting/ som er Straff oc Naade. Straff haffuer hand loffuit alle dem som icke omuendis. Naade haffuer hand loffuit dem som omuendis. Det løffte som hand haffuer loffuit de wgudelige/ det bekomme de / huad heller de tro Gud / som haffuer loffuit dem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

dem straff/ eller ey. Det naa-
de løffte/ om Syndernis for-
ladelse/ Retfærdighed / oc det
euige liff haffuer dette vilkor
met sig/at det vdkreffuer Tro-
en vdi Menniſket/ saa at det
Naadeløffte haffuer icke rom
vden hos dem som tro.

Her hos haffue wi at ac-
te/ at alle Guds løffte henge
paa it / saa at den som icke
troer det første Løffte/ hand
haffuer intet at foruente aff
de andre løffte / som henge oc
funderis paa det første løffte.
Gud hand loffuer Naade vdi
sin Søn Christo. Gud hand
loffuer

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

loffuer timelige velgierninger.
Det første løffte er Funda-
mentet/huor faare Gud haff-
uer giort det andet løffte. Der
for huo som begerer disse ti-
melige ting/oc icke tilforn haff
uer befattet det første løffte
met Troen / hand begerer til
forgeffuis. Hui saa? For Gud
haffuer ingen timelige ting
loffuit/ vden met dette vilkor/
at mand skal fuldkomme Lou-
en. Ja hand haffuer loffuit
heffn oc straff / alle dem som
giøre imod hans Low. Der
fore kand ingen bede aff Tro-
en om disse timelige ting/ før
end

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

end hãd haffuer befattet naa-
dens løffte vdi CHriſto. Thi
den ſom haffuer anammet
Naadens løffte met Troen /
hand haffuer nu Syndernis
forladelſe / oc haffuer Gud
til en Barmhiertig Fader /
Denne kand bede om diſſe
timelige ting oc bønhøris /
naar hand beder ſom ſagt er
effter Guds vilie / Thi alle
Guds foriettelſer ere viſſe oc
faſte vdi CHriſto. Vilt du
der faare bede Velſignelſe vdi
diſſe timelige ting / da be-
gynt ret oc fatte met din Tro
førſt JEſum CHriſtum / oc
ſiden

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

siden aff samme Tro beger for Christi skyld/ huad du behoff haffuer/ dog met de vilkor som tilforn er omtalet.

V.

DEt sidste ieg faaregaff om Guds foriettelser / det er/ naar wi haffue bekommet det wi bede aff Gud / huorlunde wi det bruge skulle. Tilforn er sagt / huorlunde wi skulle bruge disse timelige ting/ som wi bekomme aff Guds benedidelse/ vdi vort rette kald oc bestilling/ her er allereniste at sige / om Tacknemmelighed mod Gud for sin trøst oc hu-

sualelse

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ſtaalelſe vnder Kaarſſit / at
hand i Vore hierter ſtadfeſter
oſſ om den endelige befrielſe /
fra all gienuordighed / i den-
ne Verden. Wi ere hiolpne /
ſiger Paulus / vdi Haabet.
Dette haab beſkiemer off icke /
thi at alt det wi haabe eſſter
Guds tilſagn / det ſkulle wi
vſſelige bekomme / Ja Himel
oc Jord ſkal foregaa / før end
noget ſkal bliffue tilbage / ſom
Gud haffuer loffuet ſine vd-
ualde vdi Chriſto Jeſu. Der
faare ſkulle wi tacke oc priſe
Gud almectigſte / for dette
Haab oc denne rige tilſagn /

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

at vore Hiertens begeringer
ſtulle fuldkommis / met vor
Forſtand / hierte / mund / leff-
net oc gierninger.

Met Forſtand tacke wi
Gud / naar wi kiende hannem
ſom hand haffuer obenbaret
ſig met ſit Ord oc gierninger /
at wi mene oc vide at hand er
en ſand euig Gud / tre Perſo-
ner / Fader oc Søn oc helig-
Aand / oc denne ene Gud haff
uer ſkafft Himmel oc Jord oc
Menniſken effter ſit eget bil-
lede / oc der Menniſken vaar
falden i Synden / da loffuede
hand dem Quindens ſæd ſom
ſtulde

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

skulde sønderknuse Slangens hoffuit/oc at Guds Søn annammede Mandom / oc blef Quindens sæd / som er Jesus Christus / som haffuer taaldt død oc pine for Menniſken paa Jorden / saa at den som troer paa hannem skal haffue det euige Liff. Item at Gud er aleniste den kielde / som alt gaat flyder vdaff / oc vil rigige for Christi verdskyld oplade Naadens kielde / for alle dem som hannem paakalde.

Met Hierte tacke wi Gud naar wi effter den rette mening wi haffue om Gud / oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

saa tro oc forlade oss paa hannem. Dieffuelen hand veed vel alt det oss bør at vide om Gud / men hand troer intet paa hannem / oc kand det icke heller giøre / fordi hand haffuer ingen Foriettelse om Naade at bekomme. Denne Tacksigelse som skeer ved Troen / hun giør skilsmisse imellem Guds Børn oc Dieffuelens met sine lemmer / hun haffuer ocsaa ene denne Foriettelse / at den som troer skal bliffue salig. Denne Tro haffue wi at mercke paa sin fruct / den som troer hand er i Christo / den

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

den ſom troer/ hand vandrer icke effter kiødet/ den ſom troer hand lader ſig lede aff Guds Aand / den ſom troer / hand elſker Gud oc ſin Næſte.

Met vor Mund tacke wi Gud/naar wi forkynde Guds velgierninger for andre/ huer effter ſit kald. En Guds Ords tienere/ naar hand predicker purt oc rent det ſalige Euangelium / oc viſer Menniſken hen til Salighedſens kielde Jeſum Chriſtum. En Konning/ naar hand effterfølger Dauids oc Salomons Exempel/ſom met munden raad,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

de oc lærde deris Vnderſaatte
til Guds fryct / Som ſalige
Kong Chriſtian giorde / oc
mange giøre paa denne dag.
En Huſſader oc huſmoder i
deris hus / naar deris Børn
oc Folck høre intet andet end
det ſom erligt / høffuiſkt oc
gaat er / til Guds ære. Der
faare vil Paulus at vor tale
ſkal vere ſaltet / det er / hun ſkal
vere vel ſmagendis / at intet
høris aff oſſ / vden det ſom
kand kõme til Guds ære. Saa
tacke wi oc Gud met munden /
naar wi i den Chriſtelige for-
ſamling / bede met andre / ſiun-
ge met

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ge met andre / oc met andre
prise Guds mangfoldelige
velgierninger.

Tacke wi ocsaa Gud met
munden / naar wi i forfølgel-
se bekiende vor HERre Jesum
Christum / oc lade oss icke der
fra forfærde met trusel eller
forfølgelse. Derfor siger Pau-
lus / met hiertet troer mand til
Retfærdighed / met munden
skeer bekiendelse til Salighed.
Ja huor den rette mening er
om Gud / oc hans vilie oc gier-
ninger / oc Troen er ret til den
HErre Jesum / der følger vel
tungē oc munden effter. Men-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

tuert imod / naar der høris
icke andet aff munden end ont
ſuergen/ banden/ maledidelſe/
oc anden ſkendelig tale / da er
det lættelige at forſtaa/at der
er ingen ret mening om Gud
oc hans gierninger/ der er in-
gen Tro til Jeſum Chriſtum/
men hiertet er ſom en ſtincken-
de oc ful graff/ ſom vdgiffuer
ſin vederſtyggelige ſtanck oc
luct/ igiennem munden. Det
er det ſom Chriſtus ſiger Ma:
i det tolffte Cap: Jøgle ſlect/
huorlunde kunde i tale gaat/
effterdi i ere onde? Munden
hand taler om det ſom hiertet
er fult aff. Met

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

Met vort leffnet tacke wi Gud/naar wi saa ſkicke oſſ/at ingen ſeer andet paa oſſ end det ſom ſømer Guds børn/ at wi omgaaes iblant huer andre met kierlighed/ høuiſkhed/ erlighed oc atſtadighed/ſaa at vort leffnet kand bære vitneſbyrd om vor mening wi haffue om Gud/ oc vor Tro.

Met vore gierninger tacke wi Gud/naar vort kald oc beſtilling vendis til Guds ære/ ſaa at wi i all vor beſtilling haffue Gud faar øien/ oc der faare ſkicke oſſ met tro i alle gierninger/ at ingen kand ſige

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

oss andet effter/end at wi som Guds Børn giøre alle vore gierninger.

Saa haffue wi nu hørt fem raad / som Kong Dauid giffuer Guds Børn / Gud giffue oss at wi dennem kunde effterfølge. Wi haffue ocsaa hørt den trøst oc husualelse / som hand giffuer dem der lyde hans raad / som er / at de en gang skulle bekomme deris hiertis begering / det er befrielse fra alt ont / oc en fuldkommen gienløselse / det er / det euige Liff oc Salighed / ved Jesum Christum / huilcken ske loff euindelige / Amen.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

En daglig Tacksigelse oc Bøn.

O Gud Naadige Fader/ ieg tacker dig ved din Søn vor kiere HERRE Jesum Christum / vor eniste Meglere oc Frelsermād/for alle dine gaffuer oc velgierninger/ legemlige oc Aandelige / timelige oc euige/ som ere flere oc større/ end at noget Creatur kand enten tencke eller opregne.

O milde Gud Fader / ieg beder dig for din Sons naffn skyld/at du beuarer din Christ-

ne Kircke

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

ne Kircke vdi all Verden / oc lader dit Ord Predickis purt oc rent / at din Søns Rige maa videlige sprees vdi Verden / at mange kunde prise din Barmhiertighed i al euighed.

O almectigste Gud Fader beskerme dette Rige / regere Konningen oc alle Regentere oc Statter met din hellig Aand / at wi kunde leffue it roligt leffnet / Gudfryctige oc erlige dig til Loff.

O min kiere Himmelske Fader / forlad mig min Synd / for din Søns Død oc pine skyld / oc giør mig retfærdig / met

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

met din Søns Retfærdighed oc giff mig den helligAand / lær mig din Vey / leed mig vdi din Sandhed. Beuare min Siæl fra vgudelige tancker / fra forgifftige affecter / fra skadelige raad / fra hiertens haardhed oc gienstridighed / fra onde gierninger / Oc giff mig naade at tencke / attraa / begere / ville / oc giøre det som dig er behageligt / den Christne Kircke nytteligt / oc min Næste gaffnligt.

O HERRE giff mig forstand / oc giør mig bistand / at ieg kand vere flitig oc trofast

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

fast vdi mit kald/ dig til ære/ oc den Christne Kircke til forbedring/ oc min Næste til gode oc gaffn.

O HERRE Gud beuare mig i en leffuendis oc stadig Tro/vdi en god Samuittighed/ indtil dette Liffs ende/ at ieg da maa hensoffue vdi min HErris Jesu Christi paakaldelse/oc formedelst hannem bekomme det euige Liff / at ieg siden met alle dine vduaalde/ loffuer / tacker oc priser dig euindelige. Dig ske loff / pris oc ære met din Søn oc den helligAand / som er en Gud

met

met dig / fra nu oc vdi all Euighed / Amen.

Prentet vdi Kiøbenhaffn / aff Matz Vingaard.

Oc findis til kiøbs hoss Baltzer Kaus / Borgere oc Bogeførere der sammesteds.

Aar 1571.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3

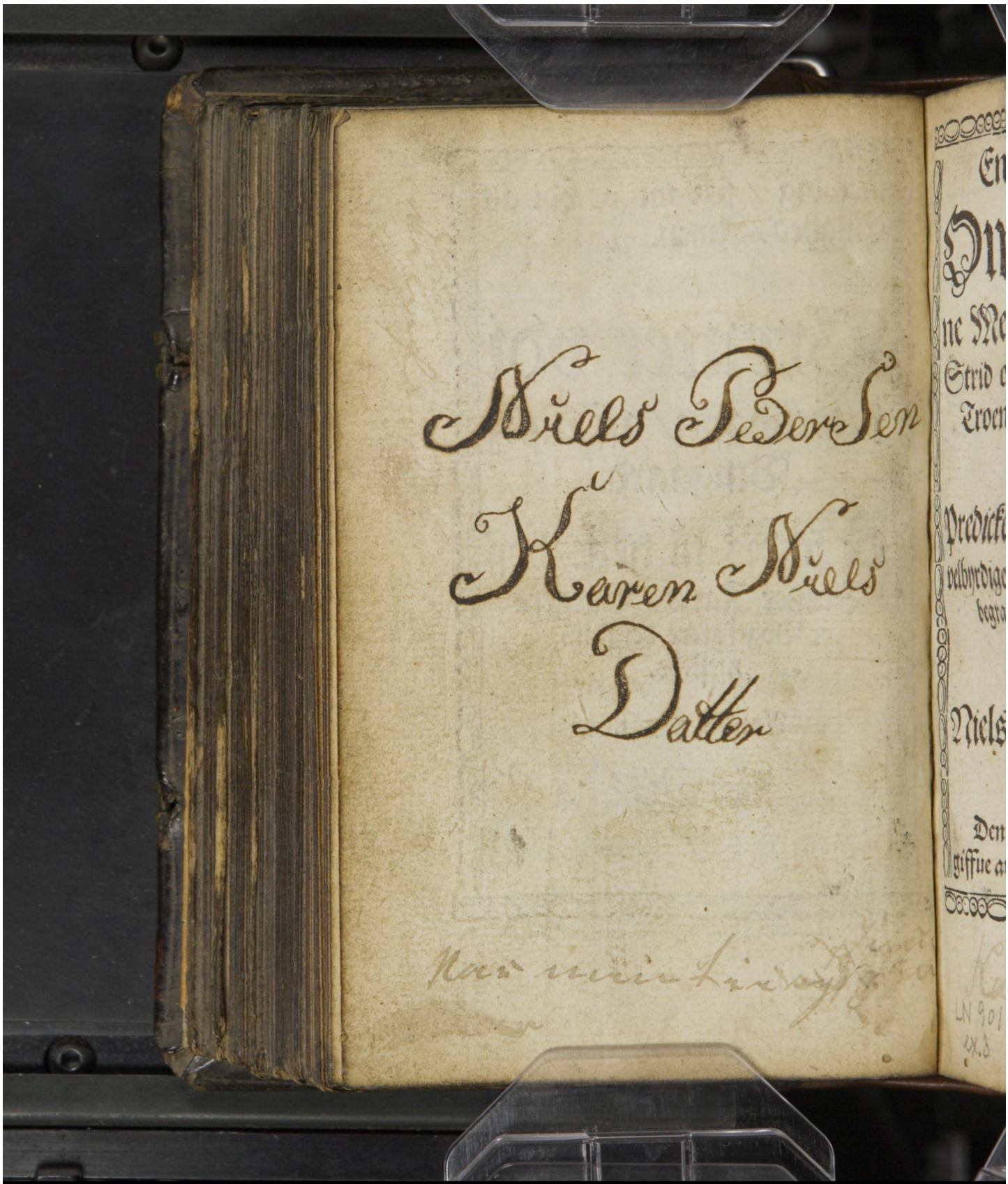

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 903 8° copy 3